

METAI VI.

BIRŽELIS-JUNE

No. 6.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Nauja Gyvybė.

**PASEKMĖS L. M. P. S. I REFE-
RENDUMO 1921**

 Kad butų pakelta mėnesinės mokes-
tys iki 30c.

(Žiurėk "M. B." No. 11, 1920.)

Kp. No.	Už	Prieš	Narių dalyvavo	Kp. No.	Už	Prieš	Narių dalyvavo
1	3	16	20	41	—	7	7
2	—	14	14	42	—	17	17
4	8	—	8	46	3	9	12
5	22	—	24	50	6	6	12
9	1	20	21	51	1	12	13
10	—	6	9	52	—	6	6
11	17	4	21	54	1	5	6
12	4	9	14	55	2	5	8
13	2	12	19	57	—	6	6
15	—	8	10	62	—	5	5
65	16	—	16	66	8	—	8
16	—	9	9	68	—	10	10
17	8	13	26	72	—	17	17
18	—	16	16	76	7	—	7
21	3	10	13	83	2	2	4
22	13	—	13	85	—	8	8
86	7	1	8	88	2	5	10
23	5	1	9	89	4	2	6
24	25	2	27	91	—	8	8
26	11	—	11	92	—	8	8
27	—	10	10	93	7	1	8
28	—	9	9	94	10	2	12
96	5	3	8	100	2	9	11
96	3	10	13	102	5	3	8
30	5	4	9	103	5	1	6
33	8	—	8	106	6	2	8
34	7	4	11	107	2	9	11
36	1	9	10	108	13	—	18
37	6	6	12	110	5	9	14
38	3	8	11	39	—	4	4
40	10	—	10	—	—	—	—

Viso 284|367|697

**Kad įvyktų L. M. P. S. suvažiavimas
1921 metais.**

(Žiurėk "M. B." No. 12, 1920)

Kp. No.	Už	Prieš	Narių dalyvavo	Kp. No.	Už	Prieš	Narių dalyvavo
1	20	—	20	52	4	2	6
2	14	—	14	54	1	5	6
4	8	—	8	55	7	—	8
5	24	—	24	57	—	6	6
10	9	—	9	62	5	—	5
11	21	—	21	65	16	—	16
12	14	—	14	66	8	—	8
13	16	1	19	68	10	—	10
15	10	—	10	72	14	3	17
16	2	4	9	76	7	—	7
17	26	—	26	83	4	—	4
18	2	12	16	85	5	3	8
21	9	4	13	22	13	—	86
23	5	1	9	88	6	2	8
24	27	—	27	91	2	5	10
26	11	—	11	92	8	—	8
27	10	—	10	93	8	—	8
28	3	6	9	94	7	1	8
29	12	1	13	96	12	—	12
30	7	2	9	100	6	—	8
33	8	—	8	102	5	6	11
103	8	—	8	106	5	1	6
34	7	4	11	107	3	5	8
36	10	—	10	37	10	2	12
38	11	—	11	108	11	3	18
39	4	—	4	110	14	—	14
40	10	—	10	41	7	—	7
42	15	2	17	46	12	—	12
50	9	—	9	51	13	—	13

Viso 555|92|697

 Pagal šią lentelę, įnešimas pakelti
mokestį nupuola 284 balsais prieš
367.

 Įnešimas, kad įvyktų suvažiavimas,
pereina 555 balsais prieš 92. Tuo
budu suvažiavimas įvyks šiais metais.

 Neįskaityta blankos 14, 47, 63, 87
ir 109 kuopų dėl neteisingo išpildy-
mo.

E. N. Jeskevičiūtė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

**JAU IŠEJO "MOTERŲ BAL-
SO" KOMPLETAI UŽ 1919
IR 1920 METUS.**

 Kas norite turėti dviejų me-
tų sutrauką viso darbininkų ju-
dėjimo, ypatingai darbininkų,
tas būtinai privalo įsigyti šias
abi knygas. Jose yra daug ra-
šinių, kurie ilgai nenustos sa-
vo svarbos.

 L.M.P.S. kiekviena kuopa
privalo turėti savo archive ne
tik šių metų kompletus, bet
1917 ir 1918 m., nes tai yra
puikus atspindis visos L.M.P.S.
darbuotės. Prie to yra doku-
mentai, kuriuose telpa visi mū-
šų tarimai.

Kaina kompletų, \$2.50 egz.

"Mot. Balso" Adm.

LAIŠKAS IŠ ŠKOTIJOS.

Gerb. Draugės:—

 Gavę "Moterų Balso" No. 1 patyrėme, kad
L.M.P.S. Pild. Komitetas nutarė velti siuntinėti
"Rankpelniui" ir š. L. M. D. D-jai "Moterų Bal-
so" po 50 egz. ir dar paaukoti \$100.00 "Rankpel-
nio" Intertype mašinos pirkimui. Tariame vi-
sam Lietuvių Moterų Progr. Susivienijimui var-
de jūsų Pild. Kom. viešą padėkos žodį už tokią
gausią auką "Rankpelniui". Tai yra gera mums
paspirtis agitacijoj ir finansuos įsigyjime In-
tertype (raidžių rinkimo mašinos).

 Mes iš savo pusės viską darysime, kad su-
teikus jūsų žurnalui medžiagos iš Rusijos ir
Lietuvos.

 Gavę "Moterų Balso" No. 1 50 egz. tuoj
pasiuntėme Lietuvon 25 egz. mums žinomais ke-
liais. Būtų gerai, kad Lietuvon pasiuntus "Mo-
terų Balso" bent po 200—300 egz. Ten be galo

 truksta literatūros. "Šeimyna Seniau, Dabar ir
Ateityj" pasiuntėme 500 egz. Nekurios jau pa-
siekė Lietuvą.

 Būtų labai gerai, kad mes galėtume įsigyti
tą taip reikalingą mašiną ir atlikti daug didesni
darbą dėl Lietuvos draugų. Rūpinkitės, drau-
gės, kur tik galite mums pagelbėti.

Daug labų dienų visiems ir visoms.

Draugiškai,

F. Klastaitis.

Draugės:—

 Kaip matote iš augščiau tilpusio laiško, kad
ten draugai dirba kiek jų sąlygos jiems leidžia.
Mes taipgi veltui siunčiame "Moterų Balso"
50 egz. Škotijon ir 200 egz. Lietuvon; tam vis-
kam reikalinga finansinė parama.

 Tikiuos, kad draugės, suprasdamos svarbą
literatūros skleidimo, ypatingai Lietuvoj, nepa-
miršite paremti "Moterų Balso" ir "Rankpelni".

"Moterų Balso" Adm.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879 Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

Birželis-June, 1921

No. 6

BUSIANTIS IMPERIALISTINIS KARAS

Dar nenudžiuvo laukai nuo darbininkų kraujo, išlieto tik pergyventame imperialistiniame kare, dar nesudraskė krankliai ir nesuėdė kirminai milijonų ir milijonų darb. lavonų, kritusių karo mušiuose, kaip štai vėl buržuazinis pasaulis smarkiai rengiasi prie naujo karo. Tiktai pažvelgkime į buržuazinę dieninę spaudą, surasime tenai kuone kasdien ilgiausius straipsnius apie reikalą dar smarkiau ginkluotis: palaikyti didesnes armijas, statyti didesnius laivynus, daugiau išdirbinėti kanuolių ir šautuvų, orlaivių, nuodingų gazų ir tt. Taip atvirai kalba apie reikalą rengtis prie naujo karo ne vienos kurios šalies buržuazinė spauda, bet visų šalių, viso kapitalistinio pasaulio. Anglijos, Amerikos, Japonijos, Francijos ir tt. stambieji laikraščiai nuo pat apsistojimo paskutinio karo tiesiog ciniškai agituoja už ginklavimąsi. Neatsilieka nuo to ir mažosios tautelės. Uoliai agituoja už apsiginklavimą Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Finliandijos, Austrijos, Vengrijos ir tt., laikraščiai. Viso kapitalistinio pasaulio spauda atvirai, aiš-

kiai sako darbininkams: "Jūs vėl busite pašaukti prie ginklų, kad liejus kraują upeilais ir guldžius milijonus lavonų ant kapitalistinės dolerinės tėvynės aukuro!"

Ir tas anaipol nėra vien tik bauginimu. Ištikrųjų uoliai gaminami nauji, geresni karo pabuklai, ištikrųjų dangus vėl niaukiasi, kaip kad prieš 1914 m.

Darbo žmonės, vyrai ir moterys, mes turime buti ant sargybos! Rengiama delei mūsų nauja kraujo ir ašarų puota.

Busiantis karas bus daug baisesnis ir mirtingesnis už praėjusį karą. Naujos priemonės išrasta, nauji žudymo būdai pašaukti į gyvenimą.

Nereikia čion kalbėti apie statymą milžiniškų orlaivių ir didinimą ir tobulinimą kanuolių. Tatai paprastas (naturalis) dalykas. Karo ekspertai sako, kad busiančiame kare, kuris uždegs visą pasaulį, orlaiviai užimsią svarbiausią vietą, o kanuolės jau baigią atgyventi savo dienas, jas pavaduos chemikalai. Karo lauke, išskyrus orlaivius, technikos vietą užims chemija.

Tatai yra augščiausias laiptas karo išsivystyme. Tatai tobuliausias žmonių žudymo budas.

Nuodingi gazai (dujos) charakterizuos naują imperialistinį karą ir nuspręs vienos iš imperialistinių valstybių "laimėjimą".

Jungtinių valstijų vienas chemikas išrado tam tikrus gazus, kurių negalima imatyti, kurie daug sunkesni už orą, paleidus kuriuos iš viršaus greitai jie puola ant žemės ir tenai per dienas stukso, net bile koks vėjas negali nupusti. Šie gazai penkias-dešimtis penkis sykius greičiau skleidžiasi, negu paprasti gazai; jie ne tik tuojaus užmuša žmogų į plaučius įkvėpavus, bet nudegina skurą ir sukelia neapsakomą skausmą. Jungtinių Valstijų chemikai turi išradę dar smarkesnių ir nuodingesnių gazų, kurie ne tik užmuša gyvulius, bet sunaikina ir augmenis, taip sunaikina, kad toj vietoj niekas negali augti per septynis metus. ("Busiantis Karas", Will Irvin.)

Aišku, kad kanuolės bus nereikalingos. Keli orlaiviai pasikels į padebesis ir skleis žemyn tuos mirties nuodus. Generolas A. Fries, primindamas Jungt. Valst. senatui apie gresiantį pavojų iš Japonų pusės, sako, kad Japonija su penkiomis dešimtimis orlaivių į 48 val. galėtų tais gazais nušluot visą gyvybę nuo Philipinų salų ir jas atimti iš Jungtinių Valstijų imperialistų nasrų. Will Irvin pažymi, kad tik nedidelė saujalė — apie pusę tuzino — orlaivių į 30 minučių galėtų paskleisti ant New Yorko miesto tiek tų gazų, kad visus gyventojus gražiai išnaikintų. Jis toliau pastebi, kad jeigu paskutiniame kare ėmė kuone keturius metus užmušti dešimtį milijonų vyrų, tai busiančiame kare tais gazais bus galima per vieną naktį užmušti šešis milijonus vyrų, moterų ir kūdikių.

O New Yorko "Times", tasai Amerikos finansinio kapitalo organas, kuo tikriausias Jungtinių Valstijų imperializmo atstovas, griežtai reikalauja, kad, girdi, gana pasakų apie tuos baisiuosius gazus, bet reikia išmėginti, kad jie vienuoliktoj valandoj neapgautų, nesuvedžiotų. "Times" pataria paimti nusenusį laivą, vieton žmonių, privaryti gyvulių, pavežti nuo kranto ir apleisti tais gazais, o pasekmės viską tuomet paliudys.

Nuo šių naujų gazų jokio apsisaugojimo kol kas neišrasta. Jie, paskleisti ore, smarkiai puola žemyn ir tenai, kaip dalgis šieną, pjauna gyvybę, ir žmones, ir gyvulius, ir augalus. Šluoja viską!

Ir kaip tik tame pačiame numeryje "Times" krokodyliaus ašaromis verkia apie tuos didžiuosius nuostolius, kuriuos atnešė žmonijai šis imperialistinis karas. Neužtenka milijonų mirčių nuo kulipkų ir nuo ligų karo metu, bet dar ir šiandien tebeviešpatauja baisus chaosas (suirutė). Neužtenka to, "vistiek ginklai vėl renkami; tragiškosios paskutinio karo lekcijos nė kiek nesujudino politikierių, nes jie taip lengvai vėl kalba apie busiančius didelius karus". ("Times", geg. 13.)

O gal imperialistinės valstybės, ištikus naujam susirėmimui, sutars nevertoti tų mirties nuodų? Ne! Pati buržuazija į tai netiki. Tas pats Fries sako, kad "jeigu būtų galima per sutartį panaikinti gazų vartojimą, tai būtų galima panaikinti visus karus". Sutartim negalima panaikinti gazų vartojimo. Ir tai būtų juokinga, jeigu kas įsivaizdintų kitaip. Juk būtų buvę juokinga, jeigu kas būtų pasiūlę paskutiniame kare nevertoti kanuoles, o griebtis senovės laikų karinių priemonių, vilyčios ir kirvio.

Ir jeigu buržuazija taip uoliai rengiasi pavartoti gazus busiančiame kare, tai ar yra koks nors užtikrinimas, kad ta pa-

ti buržuazija nepavartos jų prieš savo darbininkus, prieš darbininkus Anglijos, Amerikos ir Japonijos? Jeigu tik tų valstybių darbininkai pabandytų išeiti į atvirą kovą už pasiliuosavimą, tai buržuazija nė kiek nesidrovėtų tais nuodingais gazais pulti juos, kad tik numalšinus. Amerikos, Anglijos, Vokietijos, Francijos ir tt., darbininkų kovos istorija aiškių-aiškiausiai patvirtina, kad buržuazija perdėm naudoja kuo naujausias priemones, butent mašines kanuoles, prieš darbininkus. Prieš pasaulinę revoliuciją imperializmas apsiginkluoja geriausiomis karo priemonėmis delei paskutinio susikirtimo.

Tai koks gi iš to viso yra išėjimas?

Mes sakome, kad iš tos chaoso bedugnės, nuo naujo imperialistinio karo, nuo pavojaus visiško išnaikinimo žmonijos gali išgelbėti tiktai viena spėka, butent pasaulinės proletariato klasės spėka.

Neveizdint tulų pacifistų šukavimo apie nusiginklavimą, apie brolišką tautų sugyvenimą, buržuazija nebegali atstatyti visuomenės nei ekonominio, nei politinio gyvenimo. Neišvengiamas kapitalistinės sistemos išsivystymas veda nuo vieno karo prie kito, nuo mažesnio prie didesnio, nuo vieno krizio prie kito, nuo didesnio prie mažesnio. Jokios pastangos iš valdančiosios klasės pusės to prašalinti negali.

Iš kitos pusės, darbininkų klasė uoliai rengiasi prie paskutinės kovos. Ištikrųjų, toji kova jau prasidėjo, proletariatas jau turi ir laimėjimų. Nudien darbininkų klasei ve kaip pastatyta klausimas: arba atsiduoti buržuazijai ir vėl laukti naujo karo, arba savo pačių jėgomis nuversti kapitalo viešpatavimą.

Vargdienė Mergaitė.

APLEISTA MUSŲ VEIKIMO DIRVA

Svarbesnieji Mūsų Organizacijos Dėsniai.

Kuone visos kiek-tiek daugiau susipratusios Amerikos lietuvės moterys priklauso prie Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo. Tatai yra vienintėlė šioj šalyj moterų organizacija, kurioj ieško ir suranda sau dvasinį meną lietuvės darbininkės moterys, kurios nors kuomi nori prisidėti prie proletariato klasės judėjimo už galutiną išsiliuosavimą iš po imperialistinio kapitalizmo jungo. Ot kodel mums, draugės, narės L.M.P.S., ir reikia daboti, kad mūsų organizacija, toji siela darbininkiško judėjimo tarp šios šalies lietuvių moterų, nė kiek neatsilikytų nuo revoliucinio pasaulinio darbininkų judėjimo, kad visuomet eitų su pirmosiomis eilėmis proletariato klasės, kad pilnai atsakytų ir pajėgtų tinkamai rišti visus kasdieninius klausimus, kuriuos iškelia pokarinis darbininkų judėjimas, kad mūsų organizacija būtų gyva, veikli, kad jos įtekmė kasdien vystytųsi ir augtų dirbančiųjų moterų eilėse. Ar taip yra?

Toli gražu nuo to! Nėra pas mus to gyvumo, to entuziazmo, kuris taip reikalingas darbininkiškai organizacijai. Mūsų vidujinės organizacinės ir dvasinės spėkos silpnutės: stoka galinčių veikti draugių, pačios kuopos nėra tuo kunu, apie kurį smarkiai suktųsi joms atatinamų kolonijų visas moterų judėjimas; stoka vienybės ir sątaikos tarp draugių: ginčai, ypataiški užsipuldinėjimai taip ir gesina revoliucinę liepsną mūsų draugėse. Mūsų organizacijos augimas kaip ir apsistojęs: nepajiegiamė mes tinkamai paskleisti savo idejas ir idealus tarp darbininkų moterų, idant, kaipo pasekmė to, didintųsi mūsų eilės, augtų mūsų skaičius, vis nauji ir nauji kovotojų būriai stotų į mūsų or-

ganizaciją, suteikdami jai naujų pajėgų, naujo entuziazmo, naujo gyvumo, be ko nė viena organizacija negali apsieiti, nebent jinai palengva rengtųsi prie mirties. Musų kuopų susirinkimai suvis neskaitlingi ir tiesiog apmirę.

Kai kurios draugės gal pasakys, kad šičia nupieštas perdaug juodas paveikslas: musų veikimas anaip tol nėra tokiam liudname stovyje. Tiesa, galima tatai užginčyti, bet juk tas neišgydys tų žaizdų, kurios randasi musų judėjimo kune, kurių mes arba nepajėgiame, arba nenorime matyti. Ne užslėpdamos savo klaidas, savo silpnybes, savo nepasisekimus mes pasitarnaujame savo organizacijai ir savo idejoms ir idealams, bet, akyvaizdoj viso darbininkiško pasaulio, iškeldamos tas visas ydas ir stengdamosi jas pataisyti, jas pašalinti. Nėra tas revoliucionierius, kuris bijosi matyti savo klaidas, savo tikrąjį paveikslą. Nėra tas tikrasai darbininkų klasės kovotojas, kuris nesimokina iš praeities savo veikimo, kuris akiai eina patsai ir bando vesti kitus tais pačiais keliais, kurie vakar ar užvakar aiškiai parodė savo netinkamumą, ar kurie vakar buvo teisingi, bet šiandien jau atgyvenę savo dienas, jau reikalingi atmesti, jau reikia pasirinkti kitus, kurie pilnai atsakytų šios dienos gyvenimui, šios dienos darbininkų kovai, kovai, kuri, kad buti pasekminga, reikalauja naujo supratimo, naujos orientacijos, naujų priemonių. Tat ir mes, sesės, žiurėkime į savo veikimo paveikslą atviromis akimis, atviru protu, nesibaidykime jo, jeigu jis kartais ir labai nemalonus. Nesa tiktai taip mes galėsime progresuoti, eiti pėda pėdon su pasaulio proletarine revoliucija, kuri jau apvaikščioja pirmutinius laimėjimus, Rusijoje, Ukrainoje, Armenijoje, Gruzijoje ir visoj eilėj kitų Sovietinių šalių.

Musų Principai.

Jeigu kas nors ateitų į mūsų kuopos susirinkimą ir kiekvienai draugei paeiliui pastatytų šį klausimą: "Tu esi L.M.P.S. narė. Sakaisi skleidžianti tarp darbininkų moterų, atsilikusiujų moterų, savo idejas, idejas savo organizacijos. Labai puiku! Dabar pasakyk man: Kokie yra jūsų organizacijos principai ir idejos? nesa ir aš noriu buti jūsų drauge ir skelbėja tų pačių idejų ir idealų." Užtikrinta esu, kad vargiai atsirastų visoj kuopoj viena draugė, kuri drąsiai ir teisingai atsakytų į šį klausimą.

Ve štai čia, draugės, ir yra tasai šaltinis musų silpnybės. Jeigu mes pačios nesuprantame savo principų, savo idejų, tat kaip gi mes norime, kad pašalinės moterys, kurios niekuomet nepriklausė prie musų organizacijos, suprastų ir priimtų tas musų prakilnes idejas? Antra, ar gi galima but sekminga skelbėja tam tikrų idejų minioms, kuomet pati jų nesupranta?

Žinoma, negalima reikalauti, kad kiekviena organizacijos narė pamatiniai ir aiškiai suprastų savo organizacijos principus ir pagrindinius dėsnius taktikos. Nėra tokios organizacijos. O vienok absoliutiškai butina sąlyga kiekvienos darbininkų organizacijos gyvavimo, kad kiekvienoj kuopoj rastųsi viena-kita draugė (ar draugas), kuri turėtų tą pamatinį supratimą, kuri galėtų gilinti kitų draugių klasinį susipratimą, auklėti jose klasinės sąmonės dvasią. Gi likusioms draugėms reikalingas nors paviršutinis susipratimas, paviršutinis pažinėjimas savo idejų, nes kitaip jos negali eiti į atsilikusias darbininkų minias ir tenai eiti savo pareigas. Be abejonės, ir visos kitos draugės neprivalo stovėti ant vietos ir sakyti: "Man užtenka ir paviršutinio susipratimo". Stovėt ant vietos negalima ir apšvietos srityje. Kiek-

vienos draugės prievolė žengti pirmyn, užleidžiant savo vietą naujokiems, naujoms narėms. Taip procesas vienval ir turi tęstis: nuo žemesnio laipto keltis į augštesnį. Stagnacija (apsistojimas, apmirimas) reiškia atsilikimą nuo gyvenimo, žengimą atgal, ir, pagaliaus, mirtį organizacijai.

Dabar apie pačius principus.

Tai kokie gi yra mūsų organizacijos principai ir idėjos?

Atsakymas: Mokslinio Socializmo (Komunizmo) principai, kuriuos Marksas ir Engelsas taip genijališkai išdėstė "Komunistų Manifeste", patiektame darbininkų pasauliui 73 metai atgal. Tie principai tai yra mūsų organizacijos (L.M.P.S.) principai. "Komunistų Manifesto" revoliucinė teorija tai mūsų organizacijos teorija.

Tai kokie gi yra tie "K. M." skelbiamieji principai? Kokia yra ta Marksistinė teorija, kurią mes imame sau už vadą mūsų kelyj prie išsiliuosavimo?

Delei vietos stokos turime pasitenkinti tik apčiuopiamais atsakymais. Apie teoriją.

Visųpirma Marksistinė teorija mus mokina: Nė viena drauginė sistema nėra amžina. Viskas keičiasi, viskas yra keitimosi procese. Kiekviena sistema gimsta, gimsta iš kitos, senosios sistemos, pagyvena tulą laiką, atgyvena savo dienas ir miršta, miršta, kad užleisti kitai, naujai sistemai.

Buržuazija ir jos bernai, kaip ir kiekvienos buvusios sistemos palaikytojai, tikina, kad kapitalistinė sistema yra amžina, kad be jos žmonija negalėtų gyventi. Marksistinė teorija tą tvirtinimą sumuša į kasnelius. Pažvelgkime į tai.

Buvo laikai, kuomet žmonės buvo barbarai, o dar seniau tiesiog laukiniai. Jie tuomet nepažino nei vergų, nei pavergėjų, nei išnaudojamųjų, nei išnaudotojų. Jei-

gu žmogus numirdavo ar kas jį užmušdavo, tai jo lavoną tuojaus suvalgydavo jo draugai ir artimieji. Gyvendavo visi bendrai. Nebuvo nei šeimos, nei jokių lytiškų aprubežavimų. Nebuvo tuomet privatinės nuosavybės. Nė vienas negalėdavo pasakyti: "Ve šis dalykas priklauso man, tatai yra mano privatinė nuosavybė; tu prie jo nieko neturi." Nebuvo iš ko atsirasti privatinei nuosavybei, nes tais laikais žmogus tepagamindavo tik tiek dirbinių, kiek jam reikėdavo pragyventi. Ką jis pagamindavo, tą ir sunaudodavo. Darbo įrankiai buvo labai paprasti, primityviai. Tat aiškus dalykas, kad nebuvo nė reikalo vienam žmogui pavergti kitą žmogų, nes iš to jokios naudos pavergėjui nebutų; geriau jį užmušti ir suvalgyti.

Tokia sistema vadinosi kanibalizmo (žmogėdystės) sistema. Jinai tęsėsi labai ilgai: tukstančius ir tukstančius metų. Progresas tokioj sistemoj buvo neapsakytai silpnutis. O vienok dar tuomet progresas buvo. Patsai materialis gyvenimas vertė žmogų žengti pirmyn.

Pagaliau toji sistema paseno. Jinai pradėjo nebepatenkinti net ir paprasčiausių žmogaus gyvenimo reikalavimų. Žmogus, tokiu budu, buvo priverstas išrasti naujus gaminimo įrankius, kurie būtų išnašesni. Galų gale darbo įrankiai pasitobulino ant tiek, kad žmogus pradėjo pagaminti daugiau, negu jojo gyvasties palaikymas reikalaudavo. Pavyzdžiui, jeigu pirmiau žmogus pagamindavo du svaru duonos, tai jis juos ir suvalgydavo. Bet dabar, pagerinus darbo įrankius, jis pagamina keturis svarus į dieną, o suvalgo tik tai tris. Tokiu budu vienas svaras duonos atlieka, kurį gali kas nors kitas pasiimti ir sunaudoti. Dabar matome, kad šičia gimsta jau ir reikalas pavergti kitą žmogų, kuris, pristatytas prie darbo, pagamintų tą pridedamąjį svarą duonos delei pa-

vergējo. O jeigu pavergējas turēs trīs vergus, tat jam visiškai nereikēs nē dirbti: jam liks trīs svarai duonos nuo vergų darbo. (Pavergimo procesas buvo labai įvairus ir ilgas. Apie tai čionai kalbėti nei vietas, nei laiko nēra). Jis dabar gali semti sau maistą ir iš kitų prakaito.

Tatai šitą svarą duonos, kurio gamintojas patsai nesunaudoja, už kurį jis negauna atlyginimo, kurį pasiima pavergējas (butent gaminimo įrankių arba žemės savininkas), — tą svarą duonos Marksas pavadino PRIDEDAMAJA VERTYBE.

Kabēse čion pažymime, kad tai šis duonos svaras ir yra pamatas kiekvienos klasinės visuomenės, pamatas kiekvienos išnaudojimo sistemos, pamatas kiekvieno išnaudojimo, kiekvieno pavergimo. Nuo to laiko iki šiai dienai keisdavosi tiktai formos išnaudojimo ir pavergimo, bet pamatas visuomet pasilikdavo tas pats.

Dabar jau mes matome, kad toji senoji sistema jau atgyveno savo dienas: jiniai turi mirtį. Ir jiniai mirē; jiniai griuvo, nepaisant, kaip atkakliai tam priešinosi jos palaikytojai; jiniai mirē, pagimdydama naują sistemą, vergijos sistemą.

Kartais vergijos laikuose vienas žmogus bei viena šeimyna turėdavo pavergus dešimtį, šimtą, sykais ir tukstantį ar daugiau vergų. Tą mes surandame senovės Egipte, Grekijoje, Romoje, o daug vėliau, jau mūsų gadynėj, Amerikoje.

Bet ir vadinamoji vergijos sistema nebuvo amžina: atgyveno ir jiniai savo dienas. Peštynės už naujus žemės plotus, už mineralų šaltinius, religiniai karai, pasigerinimas darbo įrankių, vergų kova prieš savo pavergėjus, vergų netinkamumas karui, susirėmimas tarp tautų ir tautelių, — tos visos sąlygos ištraukē pamatą iš po vergijos sistemos. Galų gale ir vergijos sistema griuvo, užleisdama vietą naujai, kiek augštesniai, feudalizmo sistemai. Ir

vergijos sistemos griuvimui atkakliausiai priešinosi jos palaikytojai. Šimtai tukstančių gyvasčių žuvo. Pavyzdžiui, Amerikos piliečių karas tai buvo karas tarp dviejų sistemų, tai buvo karas, kad panaikinti vergijos sistemą Pietinėse Valstijose.

Feudalinėj sistemoj mes randame kitokias klases ir kitokį tų klasių susidėstymą. Vietoj vergų randame baudžiauninkus, kurie kiekvienas turi po sklypą žemės. Baudžiauninkas pusę laiko dirba sau, ant to žemės sklypo, o kitą pusę laiko eina dvaran dirbtų, dirbtų ponui, žemės savininkui. Vietoj vergų savininkų, feudalinėj randame dvarininkus, stambius žemės viešpačius, išlepusią ir nutukusią parazitų klasę, ir visokio nusilaipsniavimo kunigaikščių-kunigaikščius.

Bet žmonija nestovi ant vietos; gamtinimo įrankiai dabar šimtą kartų sparčiau tobulinasi, negu kadaise kanibalizmo gadynėj.

“Ligtolaikinis feudalinis arba cekinis (amatinis) gaminimo budas pramonėj jau nebepatenkino reikalavimų, augančių sykiu su naujomis rinkomis”, sako “Komunistų Manifestas”. “Manufaktura užėmē jo vietą...”

“Bet rinkos vis augo ir augo, nuolatos kilo pareikalavimas. Jau nē manufaktūros neužteko. Tuomet industrinį gaminimą revoliucionizavo garas ir mašinos. Manufaktūros vietą užėmē naujovinė didžioji pramonē; vidutinių pramonininkų vietą užėmē pramoniniai milionieriai, ištisu pramonės armijų vadai, šiandieniniai buržujai.”

Vadinasi, ir vėl mes matome, kaip ir feudalinė sistema netenka savo ekonominio pamato ir eina prie griuvimo. Prasidėjo kova ir karai tarp senosios sistemos ir kylančios buržuazijos. Antroj pusėj aštuoniolikto ir pirmoj pusėj devyniolikto šimtmečio visose Europos šalyse taip ir

siaučia buržuazinės revoliucijos; varu, spēka, prievarta griunamas feudalų viešpatavimas, su šaknimis verčiama senoji sistema, kuri pasidarė draugijos progresui užtvaru. Ir feudalų klasė visais galimais budais atkakliausiai priešinosi tam, bet nieko negelbėjo. Feudalizmas griuvo, kapitalizmas laimėjo, atėjo jo gdynė.

Bet ir kapitalistinė sistema nėra amžina, nepaisant kaip netvirtintų priešingai jos palaikytojai; nestovi ir jinai ant vietos. Tas patsai keitimosi procesas neaplenkia ir jos.

“Buržuazija negali gyvuoti be to, kad nedarytų nuolatinės revoliucijos (pervartos) gaminimo įrankiuose, taigi ir gaminimo santikiuose, todėl ir visuose visuomenės santikiuose... Reikalas turėti vis besiplėčiančią rinką jos dirbiniams gainioja buržuaziją po visą žemės skritulį. Visur ji turi susisukti sau lizdą, visur apsigyventi, visur sumegzti ryšius. Buržuazija, sparčiai gerindama gaminimo įrankius, begaliniai palengvindama susisiekimo budus, traukia visas, net barbaringiausias, tautas į civilizaciją...

“Buržuazija kas kartą labiau naikina suskilimą (išsiskaidymą) gaminimo priemonių, nuosavybės ir gyventojų. Jinai sutraukė gyventojus į kupetas, sucentralizavo gaminimo priemones ir sukaupe nuosavybę nedaugelio rankosna... Buržuazija per savo klasės vargiai šimtmetį viešpatavimo sutvėrė stambesnes ir milžiniškesnes gaminimo jėgas, negu visos pirmiau buvusios, kruvon sudėtos, kartos... Buržuaziniai gaminimo ir maino santikiai, buržuaziniai nuosavybės santikiai, šiandieninė buržuazinė visuomenė, kuri tokias galingas gaminimo ir maino priemones lyg burtais iššaukė, yra panaši į tą burtininką, kuris nebepajiegia jau suvaldyti požeminių galybių, kurias jis savo žavėjimais yra iššaukęs. Jau keliatas dešimtmečių, kaip pra-

monės ir prekybos istorija yra vien istorija šiandieninių produkcijos jėgų maišto prieš šiandienines gaminimo sąlygas, prieš nuosavybės santikius, kurie sudaro buržuazijos gyvybės ir viešpatavimo sąlygas. Užtenka paminėti prekybos krizius, kurie, periodiniai pasikartodami, kas kartą vis labiau grumoja viso buržuazinės visuomenės buičiai... Produkcijos pajėga, kurios yra jos rankose, nebetarnauja pirmyn stumimui buržuazinių nuosavybės santikių; priešingai, jos yra pasidariusios per daug galingos tiems santikiams, jos yra tų santikių veržiamos; ir kaip tik jos ta veržimą pergali, jos padaro visoj buržuazinėj visuomenėj netvarką, grumoja buržuazinės nuosavybės gyvybei. Buržuaziniai santikiai virto per siaurais, kas galėtų apimti visą jų pagamintą lobį. Kuom buržuazija nugali tuos krizius? Iš vienos pusės, prispirtinu produkcinių spēkų masės naikinimu; iš kitos pusės, grobdama naujas rinkas ir nuodugniau išnaudodama senąsias rinkas. Taigi kuom? Tuom, kad rengia platesnius ir galingesnius krizius ir mažina priemones, kuriomis kriziai sulakoma”. (Komunistų Manifestas.)

Kaipo pasekmė pramoninių krizių, kaipo pasekmė tarptautinio imperialistinių valstybių lenktyniavimosi, kaipo pasekmė ieškojimo vis naujų rinkų savo dirbiniams, 1914 metais išmušė imperialistinis pasaulinis karas. “Imperialistinė valstybė, kurios jau turi tarpsavyj išsidalinusios viso pasaulio teritoriją, kurios pavertė tavoriniais gyvuliais milijonus proletarų ir valstiečių Afrikoj, Australijojej, Azijojej ir Amerikoje, susitiko viena kitą mirtinoj imtynėj už išsidalinimą lobių...”

“Ginklai”, sako “K. M.”, “kuriais buržuazija nukovė feudalizmą, dabar atskreipia prieš pačią buržuaziją.”

Šis pasaulinis karas pažymi naują gadynę—gadynę kapitalizmo susmukimo

ir proletarinės revoliucijos pradžios.

Vadinasi, mes atsekėme per visus istorijos laikotarpius iki šiai dienai ir visur suradome visuomeninės sistemos pamato besikeitimą, besikeitimą ekonominio visuomenės pamato, o kartu su tuo perdėm keisdavosi ir pati sistema. Keitėsi ir keičiasi ekonominės sistemos, visiškai neveizdint nei žmonių gero noro, nei pasipriešinimo, iš valdančiosios klasės pusės. Dasekėme mes iki tai vietai, kur šiedieninė kapitalistinė sistema, suteikdama žmonijai imperialistinį karą su visomis jojo pasekmėmis, absoliutiškai suiro, jau griuva.

Dabar mes prieiname prie kito Marksistinės teorijos dėsni, butent prie visuomeninių klasių santykių įvairiose gadynėse, įvairiose sistemose.

Kiekvienoj klasinėj visuomenėj visuomet surandame dvi pamatini klasi, prieš kita kitą stovinti. Vergijos gadynėj buvo vergai ir vergų savininkai, feudalinėj gadynėj buvo baudžiauninkai ir feudalai; kapitalistinėj gadynėj proletarai (alginiai vergai) ir kapitalistai (buržuazija).

Ir į koki istorijoj puslapį mes nepažvelgsime, visur surasime kovą tarpe tų prieštaraujančių klasių. Todel "K. M." ir deda visiem gerai žinomą dėsni: "Visos iki šiol buvusios visuomenės istorija tai yra klasių kovos istorija."

"Laisvasis ir vergas, patricijus ir plebas, dvarponis ir baudžiauninkas, meistras ir gizelis, trumpai tariant, prispaudėjas ir prispaustasis, visuomet buvo nusistatę prieš kits kitą, vedė nepertraukiamą, tai slaptą, tai atvirą kovą, kovą, kuri kiekvieną sykį baigdavosi revoliuciniu visuomenės perdirbimu arba bendrąja kovojančiųjų klasių pražutim." Taip "K. M." trumpai apibudina klasių kovą praeityje.

Bet ir kapitalistinėj gadynėj klasių kova nėkiek neapsistoja. "Buržuazija",

sako Manifestas, "ne vien yra nusikalusi ginklus, kurie gabena jau mirtį; jinai taip pat pagimdė vyrus, kurie veiks tais ginklais—dabartinius darbininkus, *proletarus*."

"Iš visų klasių, kurios šiandien stachiai stovi prieš buržuaziją, tik proletariatas tėra tikrai revoliucinė klasė. Kitos klasės žlunga ir žūva akyvaizdoje stambiosios (naujininės) pramonės; o proletariatas yra kuo tikriausias (specialis ir butinas) jos produktas.

"...Suvarytos į fabrikus darbininkų minios yra kareiviškai organizuojamos. Kaip paprastai pramonės armijos kareiviai, jie yra statomi po komanda ištisos hierarchijos vyresniųjų, paoficierių ir oficerių...

"Proletariatas pereina įvairius išsivystymo laipsnius. Jo kova prieš buržuaziją prasideda nuo jo atsiradimo.

"Iš pradžių, kovoja pavieniai darbininkai, paskui vieno fabriko darbininkai, paskui vienos darbo šakos darbininkai vienoj vietoj prieš atskirą buržują, kuris juos tiesioginiai išnaudoja... Besivystant pramonei, tačiau, proletariatas ne vien dauginasi; jis buna sutrauktas į didesnes minias, auga jo spėka ir jis ją labiau jaučia... Darbininkai pradeda kurti santarves prieš buržujus; jie eina išvien, kad atlaikytų savo darbo mokesni. Jie sudaro dargi pastovias sąjungas (Darbo Unijas. V. M.), kad galėtų medžiaginiai apsirupinti laikui tų pasitaikančių maištų. Vietomis ta kova virsta sukilimais. Laiks nuo laiko pergali darbininkai, bet tik laikinai. Tikrasai jų kovų vaisius yra ne tiesioginė pasekmė, bet kas kart vis plačiau siekiantis darbininkų vienymasis...

"Senosios visuomenės gyvenimo sąlygos jau yra pragarmėjusios proletariato gyvenimo sąlygose. Proletariatas neturi nuosavybės... Proletarai neturi nieko nuosavio, kas reikėtų apsaugoti; jie privalo

suardyti visus ligšiol buvusius privatinius (asmens nuosavybės) apsaugojimus ir apdraudimus.

“Visi buvusieji (istoriniai) judėjimai buvo judėjimai mažumų arba mažumų reikalams. Proletariato judėjimas tai yra milžiniškos daugumos savarankis judėjimas (milžiniškos daugumos reikalams). Proletariatas, žemiausias dabartinės visuomenės sluogsnis, negali pasikelti nei išsitiesti, neišsprogindamas oran visą antstatą sluogsnių, sudarančių oficialę visuomenę...

“Piešdami bendriausias proletariato išsivystymo fazes, mes atsekėme labiau ar mažiau pridengtą piliečių karą viduje tebesančios visuomenės iki tai vietai, kur ji išsiveržia kaip atvira revoliucija ir kur proletariatas, prievarta versdamas buržuaziją, kuria savo viešpatavimą.”

“Taigi, plėtojantis stambiajai pramonei, ištraukiama buržuazijai iš po kojų pats pagrindas, kuriuo ji gamina ir pasisavina dirbinius. Jie visų pirma gamina savo nuosavius duobkasius. Jos puolimas ir proletariato pergalė yra lygiai neišvengiami.” Taip užsibaigia Marksistinė teorija, kas liečia neišvengiamą kapitalistinės sistemos išsivystymo procesą, kuris priveda prie buržuazijos griuvimo ir proletariato užviešpatavimą.

(Toliau bus)

IMASI PASKUTINIO ĮRANKIO

George Lansbury savo redaguojamam dienraštyj “Daily Herald” rašo:

“Dabartinė valdžia, magistratams kurstant ir gelbint, nusprendė užgniaužti viešą socializmo skelbimą, ypatingai skelbimą komunizmo. Ji nori nuvaryti tą judėjimą po žeme ir priversti silpnesnius draugus išsižadėti jo; to ji, žinoma, neatsieks, kaip ir visi tironai praetijj neatsie-

kė. Jai gali pavykti sunaikinti kai kurių mūsų draugų sveikatą, bet įkalinimas ir persekiojimas iki šiol dar niekur nesulaikė judėjimą, paremtą teisybe. Tie, kurie esame jau ne kalėjime, mūsų priedermė gelbėti esančius kalėjime. Dabar (Anglijoj) jau yra nusidėjimas pasisakyti ką manai, jei tik esi ne valdančios klasės narys.

“Jei tavo vardas Bonar Law, tu gali kalbėti apie korimą ministerių ant lempų stulpų; bet jei tavo vardas Malone, tai gausi šešis mėnesius kalėjimo už tokią kalbą. Jei tavo vardas yra Smith ir tu esi miesto majoras, tai vienas tų, kurie kalba apie karą, bet kurie patys neina kariauti, arba jeigu esi viršininkas sukilėlių armijos ir kalbėtojas apie maištą, — su tokiomis kvalifikacijomis gali tapti artimas karaliui, Lordas Augštas Kanslieris; bet jei esi Silvia Pankhurst ir platini literatūrą, “Nešaudyti darbininkui darbininko, tai tu už tai gauni šešis mėnesius kalėjimo”.

Lansbury toliau sako, kad aristokratas Carson atvirai niekino karalių ir parlamentą ir iš Vokietijos importuotais ginklais bandė kautis su Anglijos valdžia (už Airiją), tai šiandien jis ne tik yra liuosas, bet dar ir visai arti karaliaus dvaro; jis yra kanslieris ir geras draugas Anglijos valdonų. Kuomet kiti, žemos kilmės Airijos kovotojai, tapo pakarti arba sušaudyti. Airijoje, sako Lansbury, jau 34 metai atgal prasidėjo laisvės žodžio persekiojimas ir juo toliau darosi žiauresnis. Policistams leidžiama savo sprendimu uždaryti susirinkimus; jų raportai visuomet imami gerais, nežiurint ar jie būtų stenografiškai ar tik žodžiu raportuoti.

Tokie persekiojimai laisvės žodžio ir susirinkimų yra ne vien Airijoje. Jų pakanka ir pačioje Anglijoje, sako Lansbury. Persekiojami ne tik komunistai, bet ir šiaip radikalūs elementas. Daugelis dar-

893570

bininkų agitatorių sėdi kalėjimuose už "priešvaldišką" agitaciją.

"...Atgaukim nuo mūsų atimtą laisvę! Iškovokime laisvę visiems, kurie jaučiasi saką teisybę! Panaikinkime Sir Basil'io tironijos ir gėdos departmentą; panaikinkime policijos šnipinėjimą; bet, pirma visko, draugai, jei mes tikime į spaudos laisvę, žodžio laisvę, tai, draugai, reikalaukime ir kovokime už tai ir del tų, su kuriais mes nesutinkame, kaip kad mes kovotume del savęs", užbaigia Lansbury.

Nors iki šiol Anglijoje komunistų organizacijos yra legališkomis ir politinius prasikaltėlius nepalyginamai mažiau baudžia negu šioj šalyj, bet juo toliau, tai ir ten prasideda didesnis revoliucinio darbininkų judėjimo persekiojimas. Galbut, kad valdžia stengsis padaryti komunistinį judėjimą požeminiu, slaptu, jei ne tam reikalingų įstatymų išleidimu, tai persekiojimu veikimo, kimšimu į kalėjimus žymesnių darbuotojų. Komunistinis judėjimas labai pavojingas Anglijos kapitalistų klasei, ypatinčiai šiuo ekonominio krizio momentu. Darbo ministerija paskelbė, kad yra užsiregistravę 1,865,800 bedarbių. Be to, 1,074,682 žmonių dirba tik pusę laiko, ir streikuojančių angliakasių yra 1,000,000. Tokiu būdu, viso bedarbių yra virš 4,000,000. Jų neužsiganėdinimas didelis. Sakoma, kad apie 100 Anglijos unijų prisideda prie Raudonųjų Unijų Internacionalo. Abelnai, Anglijoje darbininkų judėjimas didelis, ir kas blogiausia valdančiai klasei, tai kad tame judėjime komunistai turi daug įtekmės.

Ar laimėtų ką Anglijos buržuazija, kapitalistų klasė, jei jiems pavyktų nustumti po žeme komunistinį judėjimą? Žinoma, nieko. Tokiais budais išnaikinti revoliucinis judėjimas negalima. Juk pradžioje pereitų metų šios šalies valdžia bandė sunaikinti komunistų organizacijas

pripažįstant jas nelegalėmis, bet tuomi jų nesunaikino. Kiek galima spręsti iš jų leidžiamų lapelių ir literatūros, kuri skleidžiama slaptai, tai tos organizacijos dar ir šiandien tebegyvuoja ir varo savo propagandą kaip varę.

Darbininkų judėjimo negalima panaikinti pakol yra tam priežastys. O panaikinti tas priežastis kapitalistinėj sistemoj negalima. Kapitalistinė sistema paremta išnaudojimu, pelno darymu. Panaikinti išnaudojimą, reikia panaikinti pačią sistemą, patį kapitalizmą.

Vilnietis.

Iš Moterų Judėjimo

GABRIELĖ PETKEVIČAITĖ (BITĖ)

Kovo 18 d. buržuaziniai pirmieji Lietuva minėjo šešių dešimtų metų sukaktuves Gabrielės Petkevičaitės, kuri seniau buvo žinoma savo literatiniu pseudonimu Bitė. Iškart su Žemaite, Petkevičaitė yra pirmiejiškų Lietuvos moterų vadovė. Savo politinėm ir visuomeninėm pažiūrom ji yra tipiška sufragistė, liberalė, griežtai nusistačiusi ir prieš revoliucinius socialistus ir prieš klerikalus. Buržuazinė respublika, su seimu ir visom apkarpytom buržuazinėm laisvėm yra jos politinis, o sykiu ir socialis idealas.

Seniau, prieš 1905 metų revoliuciją, kuomet lietuvių visuomenėje socialdemokratams kartais susisiekdavo su buržuaziais liberalais, kuomet "balsiečiai" (soc-dem.) kultūros darbe ir politinėse labdarinėse darbe (kalinių šelpime) tankiai bendrai veikdavo su varpininkais, G. Petkevičaitė geruoju sugyveno ir su vienu ir su kitais. Dabar, žinoma, jau sąlygos visiškai kitokios. Berods, menševikams ji ir dabar labai artima, nes priguli prie liaudininkų-socialistų (tai yra, liberalų) par-

tijos. Kaip to partijos šulas, ji ir į seimą buvo išrinkta.

G. Petkevičaitė yra žymi beletristė. Bet savo apysakose ji daugiausia piešia ūkininkų ir besimokinančios jaunuomenės gyvenimą. Darbininkų klesos idealų ji niekuomet nesuprato. Moksleivis, atsiskąs eiti į kunigus, kovojąs prieš caro valdžią, išrodo jai idealiu žmogum. Gi ištikrųjų, tie pirmieviški moksleiviai buvo ir tebėra stambiųjų ūkininkų reikalų reiškejai, kilančios lietuvių buržuazijos ideologai. Toks buvo Višinskis, toks buvo ir yra Šleževičius, tokiais, pagaliaus, išėjo Janulaičiai, Biržiškos, Sirutavičiai, Smetonos. Petkevičaitė, galima sakyti, "išnešiojo" juos ant savo rankų. Juk ji įsteigė ir Jaunuomenės šelpimo draugiją "Žiburėlių", šelpusį duona ir patalų tą buržuazinį jaunimą, kuris atsisakė stoti Seinų ar Žemaičių dvasiškojon seminarijon. Dar po 1905 m. revoliucijos ir mūsų draugai per "Naująją Gadynę" ir "Žariją" rėmė "Žiburėlių". Dabar, suprantama, apie jo rėmimą negali būti nei kalbos. Darbininkai negali aikvoti savo skatikus auklėjimui buržuazijos vadų.

Per ilgus metus G. Petkevičaitė darbavosi periodinėj spaudoj. Ji rašinėjo "Varpui", vėliaus "Vilniaus Žinioms", "Lietuvos Ukininkui" ir kitiems laikraščiams. Bet visuose savo darbuose ji buvo tik liberalė.

Po 1905 m. revoliucijos prasidėjo lietuvių moterų judėjimas. Kaune įvyko pirmasai moterų suvažiavimas. Bet tą suvažiavimą vedė sufragistės, buržuazinės pirmieivės. Tiesa, jos kovojo su davatkom, bet kovoti už tokią visuomeninę tvarką, kurioj žmonės būtų lygūs, jos niekuomet nekovojo. Pirmuoju organu Lietuvos sufragisčių buvo "Žibutė", mažas laikraštėlis, ejęs prie "Lietuvos Ukininko". Su mote-

rų darbininkų reikalais "Žibutė" nieko bendro neturėjo.

Neprošalį bus pažymėti, kad auginime lietuvių buržuazinės sąmonės, tos sąmonės tendencijų auklėjime moterys sulosė stambią rolę. Užteks suminėti vardus Žemaitės, Petkevičaitės, Šatrijos Raganos, Lazdynų Pelėdos, Zofijos Čiurlionienės ir kitų.

Kartais, mislydavos, kad tulos jų yra revoliucionierės. Ypač tai rodėsi prieš 1905 m. revoliuciją. Tokia Lazdynų Pelėda išrodė tulą laiką tikra revoliucionierė. Gabrielė Petkevičaitė, simpatiškausia iš visų buržuazinių sufragisčių, kaip-ką žavėdavo savo miglotu, plačiu, bespalviu socializmu.

Bet juo labiau artinosi didžiosios rusų revoliucijos audra, tuo smarkiau nyko tas falšyvas revoliucinumas, tuo labiau buvo aišku, kad beveik visos tos rašytojos eis išvien su buržuazija.

Dabartinėj, buožių valdomoj, Lietuvoj G. Petkevičaitė priguli prie partijos, kuri davė reakcinei valdžiai pirmąjį ministerį, kuri, sykiu su krikščioniais demokratais, ima pilną atsakomybę už kankinimą darbininkų, už jų žudymą žvalgybos skyriuose, už žiaurų persekiojimą kareivių.

G. Petkevičaitės, o sykiu ir visų buržuazinių sufragisčių, obalsiai buvo: šviesa ir tiesa. Lietuvos darbininkų klesa ir sodžiaus biednuomene nepasitenkina tuo miglotu, aiškios reikšmės neturinčiu obalsiu. Jie sako: visa valdžia darbininkams ir sodžiaus biednuomenei. Ir ji eis prie įkunijimo to obalsio prieš pastangas G. Petkevičaitės ir visos buržuazijos.

Abėcė.

ANŽELIKA BALABANOVA.

Šveicarijos komunistų laikraštis "Vorkampferin" suteikia pluoštelį įdomių žinių apie žymią darbininkų klesos veikė-

ją Anželiką Balabanovą, kuri yra plačiausia žinoma Italijoje, Šveicarijoje ir Rusijoje.

Univėrsiteto mokslus ji baigė Belgijoje. Dar besimokindama, ji išmoko kalbėti angliškai, francūziškai, vokiškai, itališkai. Tom kalbom ji kalba neprasčiau, negu rusiškai. Tarptautiniuose suvažiavimuose ji, greta su Roze Luxemburg, visuomet buvo priskaitoma prie geriausių lingvistų.

1912 metais, laike Balkanų karo, Bazelyje, Šveicarijoje, įvyko tarptautinis suvažiavimas. Tai buvo karšta demonstracija prieš karą. Puikią Bebelio prakalbą Balabanova išvertė į keturias kalbas ir tai išrodė ne sausas vertimas, bet tikras originalas.

Prieš karą Anželika Balabanova smarkiai darbavosi Italijoje. Jinai buvo nuolatinė bendradarbė "Avanti", narė centro komiteto ir viena gabiausių partijos agitatorių. Ta rusė taip suitalėjo, kad ją negalima buvo atskirti nuo tikros italės. Nuo pat karo pradžios drg. Balabanova užėmė griežtą tarptautinę poziciją. Ji kuoaštriausia smerkė obalsį buržuazinės tėvynės gynimo. Kuomet, 1915 m. pavasarį, Italija prisidėjo prie karo, Balabanova persikėlė Šveicarijon. Čionais jinai kuoveikiausiai darbavosi tarpe francūziškai ir vokiškai kalbančių šveicarų. Ciuricho darbininkės ir darbininkai dar šiandien atsimena jos puikias prakalbas. Iš Šveicarijos ji buvo išvyta, kaipo kenksminga agitatorė. Jos laimei, Didžioji Rusijos revoliucija suteikė jos gabumams ir energijai naują dirvą. Ligi antro suvažiavimo III Internacionalo, drg. A. Balabanova buvo narė pildomojo komiteto. Ją galima pamatyti kiekviename svarbesniame suvažiavime, jos pilna visur. Ji išvagojo skersai išilgai visą Rusiją ir ją visur pažįsta, visur myli.

D.

PASTABOS

Kaip išrodo, tai Lietuvos komunistai dalyvaus sekančiuose rinkimuose seimo atstovų. Jeigu jie negali dalyvauti rinkimuose viešai, kaipo partija, tai jie atras kitokią, jiems tinkamą, formą.

"Darbininkų Reikalai", naujas profesinių sąjungų organas, rašo: "Jau pernai beveik visa revoliucinė darbininkų dalis išsitarė už dalyvavimą kaipo parlamentuose, taip ir sava-valdybėse ir kitose buržuazinėse įstaigose, kuriose darbininkai viešai galėtų tarti savo žodį. Tuomi vaduodamies jau pernai Kauno darbininkai dalyvavo rinkimuose į miesto dūmą."

Sąlygoms pakitėjus, mainosi ir kairiojo darbininkų sparno taktika. Pernai pavasarį negalėjo būti nei kalbos apie dalyvavimą rinkimuose. Tuomet reikėjo kuosmarkiausia diskredituoti pati seimo ideja. Reikėjo užmušt darbininkuose tuščias viltis, tuščią pasitikėjimą Kauno cirku.

Dabar tų parlamentarinių iliuzijų nepalyginamai mažiau. Jei dabar eisime seimam, tai tik todėl, kad kirsties ant kiekvieno žingsnio su buržuazijos atstovais, kad plėsti jiems nuo veidų kaukes, kad išvakuose revoliucijos rengties prie aktyvės revoliucijos.

Profesinės sąjungos dar neapėmė minių, bet jos jau pradeda apimti minias. Lietuvos smalaviriai (socialdemokratai) mato tatai. Ir užtat jie savo pastarojoj konferencijoje nutarė lįsti į unijas, ardyti jų klesinį nusistatymą ir, sudrumstam vandenyj, jei tik bus galima, gaudyt žuvis.

Bet unijos bus ir turi būti *tvirčiausia mūsų draugų atspara* laike rinkimų į buržuazines įstaigas. Su jų pagelba mes visur pajiegsime pravesti savo žmones.

* * *

Nėra abejonės, kad darbininkų judėjimui Lietuvoj truksta inteligentiškų spė-

ku. Ir todėl begalo mus džiugina pranešimas, kad jau įsikūrė Lietuvos mokytojų profesinė sąjunga, kuri yra nutarus dėtis į kontaktą su darbininkų profesinėmis sąjungomis. Tai reiškia vienybę smegenų ir raumenų darbininkų judėjime.

Žinoma, kaip ir kiekvienoje darb. sąjungoje, taip ir mokytojų sąjungoje yra neišvengiama sriovių kova. Kaip rodosi, klerikalai tenais visai mažai teturi įtakos. Kova, vadinasi, eis tarpe mūsiškio kairiojo sparno ir socialdemokratinio centro. Toje kovoje augs sąmonė mokytojų marksininkų ir Lietuvos darbininkų judėjimas susilauks geros inteligentiškos talkos.

* * *

Kiekvieną mielą dieną vis tragiškesnių žinių gauname iš Italijos. Fašistai (fascisti), patriotinių juodašimčių milioninė organizacija, kad veikia, tai veikia. Turine fašistai sudegino darbininkų rūmus, kurių pastatymas lėšavo milioną dolerių. Florencijoj darbininkai negali susaukti net savo mitingų. Ryme jie kelis sykius mėgino padegti namus, kur randasi "Avanti" redakcija. Valdžios atstovai jei ne viešai, tai beveik visur slaptai remia fašistus. Fašistams gelbėti suorganizuota karališka gvardija. Nekuriose Italijos vietose darbininkai taip terorizuojami, kad negalės dalyvauti parlamento rinkimuose.

Klausimas yra, kodėl taip sustiprėjo reakcija Italijoje?

Draugai atsimenat, kaip smarkiai pereitą rudenį buvo pakilęs Italijos darbininkų judėjimas. Jie pradėjo organizuoti savo gvardiją, pradėjo kontroliuoti dirbtuves. Buvo prasidėjęs judėjimas, kuris, atskančiai vedamas, turėjo eiti prie vertimo buržuazijinės valdžios, prie sovietų steigimo. Tai buvo liogiška išvada. Buržuazija tuomet buvo pusėtinai silpna. Giolitti, trilinkai susikuprinęs, sėdėjo parlamento pašiurėje ir laukė... pagelbos.

Su pagelba jam atėjo menševikai. Jie pasakė, kad dar neatėjo laikas imti valdžią į savo rankas; jie pasakė, kad reikia daryti kompromisą su fabrikantais ir per parlamentą išleisti įstatymą apie bendrą dirbtuvių kontroliavimą. Jie prirodinėjo, kad Italijos valdžia esanti neblogiausia, nes laikosi bešališkai ir taip toliau.

Tos migdinančios ir raminančios šnekos suardė revoliucinę darbininkų vienybę, atšaldė jų ūpą, nešė suirutę, ir neužsitikėjimą į jų eiles. Ažuot ėję pirmyn, jie pradėjo trauktis atgal. Jiem buvo įsakytą laukti gerų įstatymų iš parlamento.

Atgijo tuomet Giolitti blusos, atkuto blusos viso pasaulio buržuazijos ir jie negalėjo atsidžiaugti išminčia Italijos menševikų. Buržuazija atsikvėpė, atsigavo ir pradėjo organizuoti fašistus, tuos gerai apginkluotus būrius buržuazinių veikėjų. Dabar jau Giolitti nesibijo. Dabar jau karabinieriai veikia drąsiai.

Nereikia nei sakyti, kad dabar Italijos darbininkų kova už savo pasiliuosavimą bus daug sunkesnė. Bet užtat jie tikrai žinos, kad menševikai yra buržuazijos draugai.

* * *

Turiu tik vieną numerį vokiečių darbininkų dienraščio ir randu jame štai kokių pranešimų:

R. Walteris ir W. Rinnen, abudu iš Braunšveigo, nuteista katorgon iki gyvos galvos. Juodu yra komunistų agitatoriai.

Iš Ascherslebena praneša, kad vietos teismas nuteisė keturius Berlyno darbininkus penkiems metams prie sunkių darbų.

Iš Altonos (netoli Hamburgo) praneša, jog trys vietos komunistai nuteisti 3-metams katorgos.

Iš Hallerio praneša, kad darbininkas Ernestas Graf nuteistas ant dviejų metų kalėjimo už dalinimą komunistinių atsišaukimų.

Iš Wiesbadeno praneša, kad du vietos darbininkai už platinimą lapelių nuteisti šešioms mėnesiams kalėjimo.

Tas žinias radau viename tik numery. Ir taip eina numeris iš numerio.

Baisu gyventi susipratusiems darbininkams "socialisto" Eberto rojui. Ypač žiauriai darbuojasi klesinė justicija Saksonijos provincijoje, kurios prezidentu yra socialdemokratas Hoersing.

1919 m. revoliucijoje Vokietijoje žuvo apie 15,000 revoliucionierių. Dabartiniu laiku tą skaičių, veikiausia, reikia padvigubinti.

* * *

Amerikos kongreso ponai rūpinasi apdovanoti Amerikos žmones nauja geradėjybe. Jie nori uždėti mokesčius ant visų pardavimų, o nuimti mokesčius nuo didelio pelno. Tai reiškia: tegul milionieriai krauja sau naujus milijonus. Už tuos didžiuosius pelnus jiems nereikės mokėti nepaprastų mokesčių (excess profit taxes), bet užtat kiekvienas darbininkas, pirkdamas nors ir mažiausią dalykėlį, turės primesti savo dvylekį kapitalistinės valstybės palaikymui.

Ligšiol už tą naują sumanymą patuštinti Amerikos darbo žmonių kišenių agitavo tik politikieriai. Dabar prie to politinio koncerto prisidėjo ir tuli profesoriai, padėkim, prof. Bullock, iš Harvardo universiteto.

* * *

Kiek man yra žinoma, tai rimčiausiais organais liberalinės spaudos visuomet buvo rokuojama "Russkije Viedomosti" ir Manchesterio "Guardian". Pirmasai laikraštis buvo vedamas Rusijos profesorių liberalų. Dabar jau jo nėra. Liberalizmo giesmė Rusijoje yra užbaigta. Gi Manchesterio "Guardian" švenčia dabar savo šimto metų jubilėjų ir jam pasveikinimų siunčia viso pasaulio liberalai. Apie

ji sakoma, kad tai esąs liuosybės karžygis — be baimės ir nuodėmės.

"Guardian" atstovauja visą, taip sakančią, smetoną liberalinės opinijos Anglijoje. Jisai peikia Lloyd Georą; jisai stoja už Autonomiją Airijai; jisai nelabai tesibijo darbininkų partijos valdžios; jisai peikia kraštutinius Francijos imperalistus; jisai stoja prieš intervenciją į Rusijos reikalus; jisai nori, kad su vokiečiais būtų žmoniškiau elgiamasi.

Paviršium žiurint, išrodo, kad liberalizmas žiuri teisingumo ir žmoniškumo. Na, o ištikrųjų?

Kuomet tik Anglijos buržuazijai reikia rišti koksai nors pamatinis visuomenės klausimas — "Guardian" remia buržuaziją. Jisai rėmė kovą "už demokratiją"; jisai stoja už palaikymą prie Anglijos kolonijų, tai yra, jisai stoja už plutokratišką ir parazitišką Britanijos imperiją; jisai griežtas sovietų sistemos priešas. Tai gi, visuose pamatiniuose dalykuose jisai eina išvien su buržuazija.

Savo liberaliniais pamokslais jisai nori Juodą buržuazinę tvarką padaryt švaresne, baltesne. Bėt kas eina reformuot kapitalistinį pragarą, tasai visviena patenka vienon kompanijon su Belzebubu.

D.

Pittsburgh, Pa. — 30 d. balandžio Aido Teatrališkas Ratelis sulošė porą veikalelių: "Rus. Bolš. Darbo Biurą" ir "Saliamono Sapną". Vaidinimas nusisekė neblogai. Publikos buvo nedaug; matomai, pabugo kapitalistinių laikraščių gandinimams "raudonųjų pavojum", nes ant rytojaus buvo pirma diena gegužės, kuri įvarė nemažai baimės kapitalistams.

Vakarinis.

APŽVALGA

RUSIJOJE.

Pradžioje birželio mėnesio Maskvoje įvyks trečias suvažiavimas Komunistinio Internacionalo. Kaip išrodo, tai tas suvažiavimas bus skaitlingesnis delegatų skaičium, negu pirmuoju du suvažiavimu. Reikia manyti, kad ir jo nutarimai turės didelės reikšmės.

Visų šalių svarbesnės darbininkų partijos jau susirišo su Komun. Internacionalu. Kiekviena jų savo šalyje yra stambiu politiniu faktorium. Išaugus Kom. Internacionalui į plotį, jojo tarpe pasireiškė nuomonių nevienodumas. Italijoje ir Vokietijoje atsirado komunistų, arba teisingiau pasakius, žmonių, kurie vadina save komunistais, kurie tempia organizaciją į dešinę pusę. Bet, kaip išsireiškė Internacionalo pirmininkas G. Zinovjevas dešiniajam sparnui Internacionale negali būti vietos.

Tuoj po suvažiavimo Kom. Internacionalo prasidės suvažiavimas atstovų kariųjų (raudonųjų) unijų. Jame, tarp kitko, dalyvaus ir keliolika Amerikos unijistų atstovų.

Didžiama unijų vadų beveik visose šalyse eina išvien su kapitalistais ir didžiųjų streikų laiku beveik visuomet sulošia rolę Judų Iskariotų. Dar visai neseniai jiems pasisekė suardyti vienybę Anglijos darbininkų. Delei tos priežasties visų šalių susipratę unijistai nusprendė parauti pamatą po kojom visų išdavikų ir ėmėsi organizuoti naują unijų Internacionalą. To unijų Internacionalo suvažiavimas irgi įvyks Maskvoje.

Be to, Maskvoje įvyks dar du suvažia-

vimai: Rytų moterų ir Komunistinio Jau-mo organizacijos.

Maskvos darbininkai išanksto rūpina-si pasitikti svečius, kurių suvažiuos iš viso plataus pasaulio.

Nors menševikai ir pasakoja būk Ru-sijos darbininkų valdžia silpnėja, būk viso-je šalyje prieš ją kyla žmonės, bet, kaip fak-tai rodo, tai nieko panašaus nėra. Su iš-laukiniais priešais jau apsidirbta. Dabar Rusijos darbo žmonės, rankoves pasiraito-ję, pradeda gydyti karo žaizdas, pradeda ištikrųjų tvarkyti komunistinį gyvenimą.

Visoje Rusijoje įvyko nauji rinkimai į Sovietus. Visur laimėjo komunistai. Maskvoje, padėkim, iš 1668 atstovų 1320 yra komunistai.

Moterys darbininkės rinkimuose lošė labai svarbią rolę. Į Maskvos Sovietą iš-rinkta virš 200 moterų, jų tarpe Lenino žmona Krupskaja, Kolontay ir kitos.

Visuose stambesniuose Rusijos mies-tuose įvyko dirbtuvių darbininkų susirinki-mai. Didžiama delegatų buvo bepartyviai žmonės. Visi jie didžiausiu entuziazmu stoji už Sovietinę tvarką. Menševikai ir anarchistai mėgino patraukti juos savon pusėn, bet nieko nepėšė.

Žymesni Rusijos menševikai (Martov-as, Abramovičius ir kiti) išsikraustė už-sienin ir ten pučia vienon dudon su visais emigrantais-baltgvardiečiais.

ANGLIJOS DARBININKŲ KONFERENCIJA

Pabaigoje balandžio Manchestery įvy-ko konferencecija moterų darbininkių, prigu-

linčių prie darbo Partijos. Konferencija kviečia moteris kuosmarkiausia kovoti su kapitalistine tvarka.

Moterys darbininkės reikalauja, kad keturios jų atstovės sėdėtų pildomajam komitete Darbo Partijos. Pastaruoju laiku visoj Anglijoj darbininkams be jokios mialaširdystės kapoja algas. Moterys darbininkės nuo to daugiausia nukenčia. Nutarta priešintis algų kapojimui visais galimais būdais.

Konferencija karštai sveikino mainierius ir jų žmonas. Mainierių streike moterys, kaip pasirodo, veikia labai energingai. Nors jos aktyviai nedalyvauja streike, bet kelia savo vyrų ūpą, dalyvauja susirinkimuose, kovoja su streiklaužiais.

VOKIETIJOS UNIJISTĖS.

Prie Vokietijos unijų (Profesinių Sąjungų) šiuomi laiku priklauso 1,612,000 moterų. Nuo karo pradžios moterų unijusių skaičius septyneriopai padidėjo.

RAUDA DEL DOROS PUOLIMO.

Kaip statistika rodo, tai jokioj šalyj nėra tiek "divorsų", kiek Amerikoje. Buržuazinė spauda kelia "gvolatą", kad amerikiečių dora puolanti. Kelių lygiai valstijų legislatorusna įnešta įstatymų sumanymai, kad moterys ir merginos nenešiotų pertrumpas dreses. Laikraščiai rašo, kad net "dorajam" New Yorke pilna prostitučių. Long Islando vyskupas Burgess šaukia, kad Amerika žus delei tos priežasties, delei kurios žuvo Rymas—tai yra del ištvirkimo... Denvere, Colorado valstijoje, susekta augštųjų mokyklų mokinius keliant paleistuvystės orgijas su mokinėm.

Ak, jeigu kas nors panašaus būtų sussekta Rusijoje! Tuomet visi Jerichono trimitai sutriubytų apie "moterų nacionalizaciją".

Taip, tas teisybė. Amerikos buržuazinė visuomenė pūva. Šeimyniniai santikiai joje paremti kuo norint, tik jau ne meile. Šeimyniškų skandalų skaičius didelis. Skaičius bylų del persiskyrimų vis dauginasi. Buržuaziniam laikraščiam iš to — galybė pletkų.

Buržuazinė visuomenė ir buržuaziniai įstatymai nepataisys buržuazinės tvarkos. Tą gali atlikti tik darbininkų visuomenė, įkūrusi naują tvarką.

KUR GERA VAIKUČIAMS GYVENTI.

W. Haywoodas, Amerikos I.W.W. vadas, kuris šiuomi laiku randasi Maskvoje, štai ką sako apie vaikų padėtį darbininkų tėvynėje: "Čionais vaikai nepražudo savo jauną gyvenimą bedirbdami. Čia jie lanko mokyklas. Ne skatikinį užkandį čionais jie gauna mokyklose, bet geriausią maistą, kokį tik turi šalis. Geriausi mokytojai teikia jiems apšvietą. Jie gerai apredyti ir jiems užtenka gražių pasilinksminimų.

"Rusijos vaikai mokomi, kad šalis priguli jiems ir kad jie gaus pilną vaisių savo darbo, kuomet suaugs."

Prie šio pranešimo galima pridėti dar keliolika skaitlinių, paimtų iš "Pravdos". 1919 metais Rusijoje buvo 3623 įstaigos, kur vaikai, kuriems dar peranksti lankyti pradinę mokyklą, galėjo žaisti ir lavinties. 1920 m. tokiu įstaigų buvo jau 4,046, o pradžioje 1921 metų — 5,900.

"Rostos" agentura praneša, kad liaudies apšvietos komisariatas paskelbė konkursą geriausiems vaikų skaitymams. Skaitymo knygos turi būti parašytos naujovinėj dvasioj. Jose neturi būti tuštaus garbinimo carų, karalių, kapitalistų, dievų, šventųjų.

Naujoji Rusijos karta užaugs be prietarų, be burtų hipnozo.

KOVOTOJOS.

Airių kova už pasiliosavimą iš po jungo Anglijos imperialistų su kiekviena diena darosi vis aštresnė. Į žudymą nekaltų žmonių Airijos sinn-feineriai atsako žudymu anglų kareivių ir policistų, deginimu valdžios namų. Airijos revoliucionieriai reikalauja visiškos neprigulmybės ir jokių nusileidimų nedaro.

Airių revoliucinėj kovoj veikliai dalyvauja ir moterys. Jos yra suorganizavusios savo slaptą revoliucinę draugiją vardu "Cuman na-Ban". Tos organizacijos narės platina slaptus atsisaukimus, renka aukas politiniam kalniam, nešioja laiškus. Kuomet tos organizacijos narė papuola į anglų valdžios rankas, ji griežtai atsisako pripažinti anglų teismą.

Apie 20 tos organizacijos narių jau sėdi kalėjime.

Anglijos kareiviai elgiasi Arijoj, kaip užkariautoj šalyj. Neseniai Londono "Daily News" korespondentas su dokumentais rankoje patvirtino vis tankiau atsikartojančius pranešimus apie brutalį kareivių užpuolimą ant moterų.

SENAIS KELIAIS.

Burlesono nėra, bet burlesonizmas dar gyvas. Chicagos darbininkų laikraščio "Vilnies" gegužinis numeris esąs paštos sulaikytas. Sulaikytas yra ir vokiečių darbininkų dienraščio "Volkszeitung" numeris iš 4 d. gegužės. Pirm to taip-pat buvo sulaikyta keli numeriai. Vieną žydų laikraštį paštas visai atsisakė siuntinėti.

Laikraščiai sulaikomi, pasiremiant špionažo įstatymu, kurį išleido karo metu. Karo nėra, o kariniai įstatymai veikia, kaip tebeveikė.

REAKCIJOS ŠĖLIMAS.

Lietuvos darbininkų judėjimas vis labiau persekiojamas. Buožių valdžia uždarė darb. laikraštį "Vilni". Tuomet jo vieton pradėjo eiti "Darbininkų Reikalai". Bet ir "Darb. Reikalų" tik vienas numeris teisėjo. Šimtai kovotojų sėdi Kauno, Panevėžio ir Kalvarijos kalėjimuose. Lietuvos šnipų įstaiga "žvalgyba" jau pralenkė ir caro budelius, kankindama politinius kalinius. Neseniai Kauno kalėjime politiniai kaliniai badavo.

Tokiu pat įstatymu darbininkų judėjimas persekiojamas ir Vilniaus gubernijoje, bet ir ten unijistų dauguma nusistatę prieš Želigovskį, lygiai taip, kaip kau-nijos darbininkai prieš buožių valdžią.

Lietuvos ponai vis labiau gretinasi prie Lenkijos ponų. "Kareivių Tiesa" neseniai rašė, kad Lietuva norinti daryti karinę sutartį su Lenkija. Iš sykio Lietuvos buržujai gynėsi nuo to ir sakė, kad tai esąs bolševikų išmislas, bet neseniai valdžios laikraštis "Lietuva" oficialiai pareiškė, kad Lietuvai būtų naudinga padaryti karinę sutartis su Lenkija.

Pereitais metais valdžia dar taikėsi prie žmonių ir žadėjo dalinti dvarus. Bet šiais metais buožės jaučiasi esą stipresni ir apie dvarų dalinimą nei nekalba.

Lietuvos buržuazinė spauda sistemai veda bjaurią agitaciją prieš Rusiją. Tuo žvilgsniu ji niekuo nesiskiria nuo kapitalistinės spaudos kitose šalyse.

Neseniai trys patriotai (Martus, Vy-dunas ir finas Niemi) paleido atsisaukimą "Į Finijos, Estonijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojus", kviesdami tas šalis susiburti federacijon. Mat, toms šalims būk tai grėšia rusai. Atsiliepime sakoma: "Yra labai tikėtina, kad naujoji slavų galė dar žiauresnė bus, negu žuvusioji".

Sovietų Rusija padarė taiką su Baltijos šalim; davė jom geras taikos išlygas. Bet buržuazija tų valstybių vis nerimauja. Mat, nujaučia, kad Rusijos pavyzdys kelia revoliucinį ūpą ir jų valdomuose kraštuose.

PRADŽIA — SUNKIAUSIAS ETAPAS KOVOS

Sulyg pranešimu "Japan Chronicle", viršutiniai rūmai Japonijos parlamento atmetė įstatymo sumanymą, kad moterims būtų leidžiama lankyti politinius mitingus. Augštieji Japonijos ponai pripažino, kad japonės moterys dar nėra subrendusios dalyvauti politikoje.

Oi sena, sena ta pasaka, kiek kartų ją sekė carai ir karaliai.

Bet Japonijos darbo žmonės jau nubunda iš amžino letargo. Turės nubusti ir moterys. Tik pradžia bus sunki.

Japonijoje kiekvienais metais priaugo 700,000 žmonių. Buržuazinė valdžia mano, kad su pagelba gimdymo kontrolės išrišianti pragyvenimo klausimą. Ji negalės išrišti jo todėl, kad gimdymo kontrolė vis-viena nepanaikins nelygybės žmonių tarpe. Kaip buvo saujelė dykaduonių tranų, taip ir bus; kaip buvo minios skriaudžiamųjų, taip ir bus. Kad išrišti socialų klausimą, kad įvykinti lygybę žmonių tarpe reikia panaikinti privatinę nuosavybę ant žemės, jos turtų ir gaminimo įrankių.

SOCIALPATRIOTŲ LOGIKA.

"Naujienos" tvirtina, kad Lietuvoje dar negalima vykinti socialistinės tvarkos, kadangi socializmui dirva nesanti pribrendusi, kadangi kapitalizmas nesąs pakankamam laipsny išsiplėtojęs.

Bet tos pačios "Naujienos" tvirtina, kad socializmo negalima vykinti nei Amerikoje, nei Vokietijoje, nei Francijoje ir nei kitose šalyse, kur kapitalizmas esąs jau

pakankamai išsiplėtojęs. Kokį "socializmą" įvykino Vokietijoje ir Austrijoje taria mieji socialistai, "N-ų" idejiniai draugai, apie tai nei sakyti nereikia.

Ir taip, "N-nos" galutinai atsisako nuo socializmo ir ekonominiai pakilusiose ir ekonominiai atsilikusiose šalyse.

NUSMUKO NUO KOTO.

Amerikos Socialistų Partija visiškai nusmuko nuo koto. Josios tarpe velei atsirado "kairysis sparnas". Nors to kairiojo sparno kairumas esąs labai abejotinas, betgi partijoj vėl kilo revoliucija. Kairesnieji centrininkai žada mesti iš partijos socialpatriotus, jeigu gaus viršų partijos suvažiavime. Socialpatriotai tą patį rengiasi daryti, jeigu jų bus viršus. Am. Socialistų Partija jau nebelošia darbininkų gyvenime jokios reikšmės.

1 d. gegužės L. M. P. S. VII Apskritis surengė paminėjimą Pirmos Gegužės. Buvo parengta vakarienė. Žmonių suėjo labai daug, kas liudija, kad mūsų progresistės turi gerą simpatiją tarpe vietos gyventojų. Apskričiai pelno bus \$37.00.

A. ir L. D. G. F. aukų surinkta \$7.00.

-:- -:- -:-

7 d. gegužės Liet. Apšv. Ratelis parengė balių darbininkų švietimo reikalams. Vakaras davė gryno pelno \$140.00. Tas liudija, kad Pittsburgho lietuviai darbininkai jau pradeda daugiau kreipti į savo reikalus.

-:- -:- -:-

"Laisvės" numeryj 117 tilpo žinutė iš Pittsburgho, kurios autorius sako, kad pittsburgiečiai vien tiktai girtuokliavimu užsiima. Toks pasakymas toli nuo teisybės. Tiesa, kad čia yra (jų visur netruks ta) girtuoklių, bet delei to negalima dar kaltinti visus.

Iš Dzukijos Kraštelio

(Laiškas suneliui.)

Paputė rytinis vėjalis, susiubavo jurų bangelės, kurios atnešė margą gromatėlę iš tolimojo kraštelio nuo senosios Pranulio motulės.

Ima Pranulis laiškeli, kuogreičiausiai plėšia vokialį, bučiuoja margus žodelius, šluosto džiaugsmo ašarėles, riedančias pro baltąjį veidelį, ir skaito:

“Mylimas sunau, Pranuli:—

“Kuomet tu skaitysi šitą margą gromatėlę, atsimink, kad tavo jaunesnysis brolelis, Mykolas, jau ilsėsis šventame kapinyne, ant augštojo kalnelio, apaugusio baltaisiais berželiais, nustatyto raudonais kryžiais... Jojo kapas jau bus apaugęs skaisčiomis gėlėmis, kurias tavo jauniausioji sesulė, Aliutė, pasėjo, o senoji motulė savo ašaromis aplaistė, išaugino... Mikulio kapas randasi po tuo dideliu, nusenušiu, samanomis apžėlusiu berželiu, kuris tarsis šargas saugoja tavo seno tėvulio kapą, po kuriuo yra sukavoti visų mūsų giminių kuneliai.

“Kuomet tu, Pranuli, laikysi šitą gromatėlę savo baltose rankelėse ir savo mėlynomis akelėmis gaudysi margus žodelius, tavo mylimasis brolelis, o mano brangusis sunelis, ramiai gulės sieroje žemelėje, o jo vėlė eis pas poną dievulį prašyti atkeršimo nevidonams, kurie jį atskyrė iš šio balto svietelio, iš ašarų pakalnės, nuo senosios motulės, nuo mažosios seselės ir jaunojo brolelio, Pranulio.”

Perskaitęs šituos žodelius, sudrebėjo Pranulis, o jo baltasis veidelis pasriuvo gailių ašarėlių klane.

—Mykolas! — kalbėjo jis, — Mykolas,

vienatinis mano brolelis, kurį aš taip seniai esu matęs, kuris buvo toksai geras ir jis numirė...

“Šluosto Pranulis ašarėles, verčia antrašį lapelį, žiuri į senos motulės margus žodelius ir skaito juos toliau:

“Tu, suneli, žinai, kad Mikulis pra-džioje pereito karo buvo pabėgęs į rusus. Jis ten vargo kelis metus ir mes buvome manę, kad jo gyvo nėra. Nesykį kalbėjau šventus poterėlius ir meldžiau augščiausiojo, kad jo vėlei butų atidarytas dangus, nes jis toks brangus vaikas buvo... Bet pernai, kuomet rusai raudonarmiečiai, kurių tarpe buvo ir Mikulis, vijosi lenkus per Lietuvą, jis likos pas mane biedną našlę.

—Motule, — sakė jis, — aš labai noriu eiti sykiu su raudonarmiečiais, bet kad tu sena ir dideliu vargelyj esi, o Aliutė dar maža, tai aš liksiu pas tave; tau vargelį vargti padėsiu, pamokinsiu mano brolius biedniokus, kaip jie turi gyventi... kaip darbuotis, kad susilaukus šviesesnės ateities...

O, Pranuli, kokis tai džiaugsmelis apėmė mane seną biedniokėlę, kad mano vyriausis sunelis, o tavo brolelis, pasilieka su manim gyventi, sykiu vargeliu dalintis!... Bet neilgai tedžiaugėmės, neilgai gyvenome; mano dalelė greitai nutruko...

Buvo vėlus vakaras, aš su Aliute jau miegojome, o Mikulis skaitė kokias tai knygas. Greitai į mūsų namelį įsiveržė burys lietuvių kareivių. Įėję jie ir sako:

—Tu, Čižiune, esi areštuotas!...

—Už ką? — aš klausiau jų. — Už ką jūs mano brangųjį sunelį areštuojate, mano duonos pelnytoją norite išgabenti iš čion? Ką jis jums padarė?

—Ne mums, — vienas iš jų sako, — bet kitiems. Mes esame valdžios žmonės, o valdžia išrinkta žmonių, gi jis tiems žmonėms daro skriaudas...

—Kokias skriaudas? Apie ką jūs pasakojate?

—Kokias skriaudas?! — ironiškai įsikišo kitas kariškis.—Ar tai nežinote bene! Ogi kad Pijunų dvaro darbininkus į streiką išvedė, ne Mikas? Kas skleidžia tarpe žmonių šnektas, kad reikia konfiskuoti iš ponų dvarai ir fabrikai ir pavesti tiems, kurie juose dirba, ne Mikas? Ar čia nedaroma ponui skriauda? A?! Ar ne jis yra buvęs bolševikų raudonojoje armijoje? Pasmus užtenka to, kad pakliuti sušaudymui.

—Musų lietuvių valdžia yra visiems lygi, — pasakojo kitas kariškis. — Jinai vienodai turi saugoti dvarponius ir biedniokus. Kuomet biedniokai nedirba, streikuoja, valdžia turi priversti juos dirbti. Kas gi padarys dvarų darbus?! Kuomet tie biedniokai kalba apie pasiėmimą dvarų, valdžia irgi turi su jais apsidirbti. Kam gi jinai butų valdžia, kokiam paibeliui jos reikėtų, jeigu, pagaliaus, visi butum lygūs, visi turėtum dirbti...

Ir tuojaus pradėjo plėšti vėlionį Mikulį laukan. Jis dar norėjo ką pasakyti, bet vienas iš kariškių trenkė per pečius šautuvu taip, kad Mikulis nesavu balsu suvai-tojo. Paskui jis sako:

—Nesibijok, motule, aš dar sugrįžsiu, pasimatysime dar...

Nežinau, suneli, kaip aš pergyvenau tą šaltą ir tamsią naktelę... Nieko neju-tau...

Laukiau vieną dienele — nėra Mikulio. Praėjo ir savaitė laiko ir vis nesulaukiu. Rengiuosi bėgti į Kauną jieskoti.

Maniau, kad tie nevidonai nužudė mano nekaltą sunelį, biedną artojėlį.

Bet štai sutrata kiemelyj vežimo tekiniai ir išgirstu Mikulio balselį.

—Kas darosi? — klausiu jo, griebdama už pamėlynavusio veidelio, žiurėdama į giliai įdubusias kaktose akis.

—Nieko, motin, atsako jis man. — Aš mirsiu... Mane sumušė buožių valdžios, dvarininkų valdžios bernai... Aš sergu...

—Gal kunigėlio reikia? — klausiu aš.

—Tuščia jo! — suriko Mikulis. — Netikėk, motule, tiems kunigėliams, nes jie eina sykiu su valdžia, o valdžia eina sykiu su dvarponiais, mūsų išnaudotojais. Visi jie yra toki. Argi aš esu nusidėjęs prieš dievą, kad raginau biednuolius reikalauti daugiau mokesties? Ne, motuše! Mes, biedniokai, privalome viską atimti iš turčių ir visi vienodai gyventi.

Toliaus Mikulis savo paskutiniuose žodeliuose į savo motulę dar sakė:

—Parašyk, motin, Pranuliui ir pasakyk jam, kad aš paskutiniaisiais žodžiais jo prašau, idant jis nesigirtų pirkimu valdžios bonų ten, kaip iki šiol darė, nes ši valdžia yra dvarininkų, o dvarininkai — mūsų neprieteliai. Lai Pranulis stoja į darbo žmonių armija ir lai kaujasi už tuos idealus, už kuriuos jo brolis galvą paguldė. Tuomet jis lengvins savo senos motulės vargelius ir darys laisvą Lietuvą, kurioje išnyks biedniokai ir turtingieji; kurioje bus visi Lietuvos žmonės laimingi..."

Perskaitė Pranulis laiškėlį, sudrebėjo jo širdelė, paraudo suvargęs veidelis.

O, koks aš niekšas! — kalbėjo jis sau. — Aš, čionai sunkiai dirbdamas, vargą vargdamas, sutaupintus grašius atidaviau Lietuvos dvarininkų valdžiai, kuri nužudė mano mylimą brolelį, kovojusį už mus, biedniokų reikalus, kuri vėl paskandino senan vargelin seną motulę, ir jauną sese-lę.

Dar labiau verčia Pranulis, likęs vienas motulės sunelis, esantis už jurų marelį, atskirtas augštaisiais kalneliais, tolu tolumėliu, ir jis nutaria kovoti prieš darbo žmonių neprietelius, išliuosavimui visų darbo žmonių sykiu ir savo motulės...

R. Muragas

KORESPONDENCIJOS

RUMFORD, ME.

Nors mūsų L. M. P. S. kuopa nedidelė, bet veikia, kiek gali.

14 d. gegužės statė scenoj vaizdelį "Netikėtai Susilygino". Vaizdelis buvo suloštas taip gerai, kad ir profesionaliai aktoriai nebutų sulošę geriau. Ypatingai gerai lošė Liudvisės rolė Adelė Kaladžinskaitė. Kiti irgi gerai lošė. Apart perstatymo, buvo ir dainų. Dainavo A. M. Šeiniutė, pianu akompanavo B. Vaišviliutė. A. Kaladžinskaitė su J. Lavu sudainavo duetą. Dainos pavyko labai puikiai, už ką publika suteikė dainininkams griausmingų aplođismentų. Programe dalyvavusios merginos yra čia augusios, bet jos pritaria mūsų veikimui ir dalyvauja su mumis. Ačiu joms už tai. Tačiau mums butų dar linksmiau, kad tos sesutės ateitų ir įsirašytų mūsų kuopon. Jeigu kurioms mūs kuopa atrodo perbaisi, tai patariam ateiti susirinkimam nors pasiklausti, ką mes veikiame. Tamsybės palaikytojai, kunigai, draudžia jums rašyti mūsų organizacijon ir jus visokiais budais gąsdina. Bet kada jūs ateisite mūsų susirinkimam, tai persitikrinsite, kad mes nieko baisaus nedarome, tik svarstome, kaip sekmingiau kovoti del geresnės darbininkų ateities. Mūsų susirinkimai buna laikomi pirmą utarninką kiekvieno mėnesio, 7:30 vakare, o lavinimosi susirinkimai buna antrą ketvergą kiekvieno mėnesio, tuo pačiu laiku.

Kuopa iš savo išdo aukavo Agitacijos ir Lietuvos Darbininkų Gelbėjimo Fondan \$10.00, o narės sudėjo \$2.00. Taipgi per mūsų kuopą aukavo Liet. Dukterų Draugystė \$10.00. Viso minėtam fondui pasiuntėm \$22.00.

Praeitame kuopos susirinkime nutarta surengti pikniką L. M. P. S. II Rajono naudai. Komisijon išrinkta darbščios draugės: M. Lukienė, V. Lavienė ir M. Gružinskienė. Galima tikėtis gerų pasekmių.

Dar noriu atkreipti mūsų draugių domą į mūsų lavinimosi susirinkimus. Turbut dar ne visos draugės žino, kad yra laikomi tokie susirinkimai, kad ne visos lankosi. O gal kai kurios mano, kad jau nereikia lavintis? Toks manymas butų labai klaidingas. Mes turime atidėti kitus darbus į šalį, o imtis lavinimosi. Nelaukime, draugės, kokių inteligenčių vadovavimo, bet imkime pačios svarstyti ir suprasti savo reikalus, kad liktume tikros kovotojos už pasiliuosavimą iš alginės vergijos.

Kuopos valdyba šioms metams susideda iš šių draugių: S. Venckienė—organizatorė, J. Venckienė — prot. rašt. (P. O. Box 4, Mexico, Me.), L. Motuzienė — išd., M. Gružinskienė — knygė.

M. Gružinskienė.

MOLINE, ILL.

L. M. P. S. 103 kp. aukavo iš savo išdo \$5 "Moterų Balsui". Nors kuopa jauna, maža ir neturtinga finansiškai, bet veikia, kiek gali, ir remia naudingus reikalus.

Šiais metais jau surengė du vakarėliu ir dar buvo nutariusi lošti komediją "Netikėtai", bet delei sunkių laikų ir siaučiančios bedarbės likosi atidėta kitam sezonui. Vasarą manome surengti išvažiavimą ant tyro oro ir, jeigu bus kiek pelno, paskirti jį vienintėliui darbininkų moterų laikraščiu "M. B."

Praeitame susirinkime įstojo kuopon dvi naujos narės: L. Finslovienė ir M. Vitkienė. Tos dvi draugės yra atvykusios iš Gary, Ind. Rodos, yra keletas ir vietinių laisvų moterų, kurios privalėtų įstoti mūsų kuopon, bet kažin kodėl jos nesiinteresuoja mūsų veikimu. Prisiđėkite, sesutės, prie mūsų kuopos, o tuosyk galėsime daug daugiau darbų nuveikti mūsų pačių ir visos darbininkų klesos naudai.

A. Progresistė.

CLINTON, IND.

Iš mūsų miesto nematyt "Moterų Balse" jokių žinučių, tarsi, čia nieko nebūtų veikama. Tačiau veikimas yra nemažas.

9 d. balandžio L. M. P. S. 87 kp. statė veiklą "Mieganti Liaudis". Lošėjai savo užduotis atliko gerai, geriau, negu nuo darbininkų galima būtų reikalauti. Publikos buvo pilnutėlė svetainė ir likosi užganėdinta.

Nors mūsų mieste moterų yra nedidelis burelis, bet jos veikia bendrai ir sutartinai. Buvo kuopoj kelios smalavirės, tačiau, matydamos, kad joms niekas nepritaria, pasitraukė iš kuopos ramiai, be triukšmo.

11 d. balandžio įvyko L. M. P. S. kuopos prakalbos. Kalbėjo d. J. Daubaras. Jo prakalba buvo aiški ir visiems patiko. Nepatiko tik geltonlapių skaitytojams, kurie čionai jokios įtekmes neturi.

Veikime čionai pirmą vietą užima L. M. P. S. 87 kp. ir L. D. L. D. 118 kp. Visi susipratę darbininkai priklauso prie šių dviejų organizacijų ir rengia visokias pramogas, remia draugus, kovojančius už visų darbo žmonių reikalus.

Progressistė.

WATERBURY, CONN.

"Moterų Balso" No. 5 draugė Ariogalietė aprašė mūsų 12 kuopos silpną veikimą, netvarką susirinkimuose, ypatiškus, neplatinimą knygų ir tt. Aprašymas nevisai teisingas, todėl kai kurios draugės labai pasipiktino ir net žada atsisakyti veikti.

Mano supratimu, nėra ko mums išsižeist del menkniekių. Dar nėra nei metų laiko, kaip aš šioj kolonijoje prisidėjau prie 12 kuopos ir dar nei su viena drauge neturiu ypatišku. Todėl noriu pasakyti apie dalykų stovį taip, kaip man atrodo.

Už neveiklumą, neplatinimą literatūros, ypatiškus ir netvarkų užsilikimą negalima mesti kaltės ant kuopos valdybos ar ant kai kurių narių. Mes visos prasižengiam ir visų priderystė tatau taisyti. Kaslink netvarkos, tai tiesa, kad draugės susirinkimuose tarp savęs per daug kalbasi ir nekreipia domos į svarstomus reikalus. Bet tai pirmininkės pareiga tatau patėmyti. Knygų platinime, tai mes negalime priverstinai reikalauti nuo knygės, kad ji kažin kiek jų išplatintų. Mūsų priderystė jai pagelbėti, nes ji už savo triusą negauna jokio nuošimčio. Reikia

visoms dirbti. Veikti, rodos, 12 kuopa veikia, kiek gali. Žinoma, truksta gyvumo, net neturime kam parašyti žinučių iš mūsų darbuotės, kaip kad kitų miestų draugės padaro; kai kurios kuopos nors metinius raportus iš savo veikimo pasiunčia "Moterų Balsui", o mes nei to nepadarėm. Mes, kurios pačios per save pramokusios kiek rašyti, laukiame iš daugiau mokačių, o jos teisinasi neturinčios laiko. Kuopos raštininkės, daugiausiai, jaunos mergaitės, mažai patyrusios gyvenimą, ir iš jų daug ko negalime reikalauti.

Už neveikimą per daug negalima peikti. Dar nėra metų laiko, o jau surengėme dvi prakalbas — d. Petrikienei ir d. Mizarai. (Korespondentė mini tik vienas.) Rengėme prakalbas drg. Ivanauskiutei-Andriulienei, bet negalėjome gauti svetainės, nes tyčia buvo užėmę tautininkai su smalaviriais. Tai keno čia kaltė?

Draugai vyrai daug pirmiau veikia ir lavinasi ir tai daug klaidų padaro, o mes, moterys, vis buvome nuo visko atsilikusios, tai ar galima už tai išmetinėti?

Čia noriu paminėti, kiek mes esame aukavusios įvairiems reikalams: Lietuvos darbininkams — \$25, "Rankpelnio" raidžių statymo mašinai — \$20, dienraščiui "Laisvei" — \$15, "Mot. Balsui" — \$15, sušelpimui d. J. Perkuno — \$15, išleidimui knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija" — \$5. Prie to, prisidėjome prie bendro užlaikymo kambarių su L. D. L. D. kuopa ir Vilijos Choru, kur taipgi išmokėjome kelias dešimtis dolerių. O iš kur tuos pinigus ėmėme, jei nieko neveikėme? Praeitą vasarą surengėm porą piknikų, parengėm kelis balius, iš kurių tik nuo vieno turėjome pelno, o kiti davė nuostolių.

Nesiskirstykime, draugės, bet veikime, kuri kiek galime. Kurios daugiau suprantate, patėmykite, pamokinkite mus, mažiau žinančias, o mes busime jums dėkingos. Pasiputimas, vienu kitu niekinimas ir privatiškų gyvenimų apkalbėjimas mūsų nepastumės pirmyn. Vengkiame to!

Marė Krasnickienė.

SO. BOSTON, MASS.

Pas mus Gegužinė paminėta gana vykusiai. L. M. P. S. 13 kp. su kitomis pažangesnėmis draugijomis turėjo surengusios prakalbas. Kal-

bėjo d. A. Bimba. Jis, minėdamas Gegužinės reikšmę, nurodė, ką esame pergyvenę, nuveikę ir ką turime nuveikti. Publikos buvo pilna sve-tainė.

Svetainės apačioj "apšviestų" moterų draugystė turėjo vakarienę su "šventu" skystimėliu. Ten matėsi ir raudondvario ponis M. M. Matomai, ji tenai daugiau laimi.

V. N.

BULPIT, ILL.

16 d. balandžio L. M. P. S. 107 kp. surengė balių su skrajojančia krasa. Publikos buvo gana daug ir liko pelno suvirš 100 dolerių. Dovanas už daugiausiai atviručių gavo N. Čeikiūtė, N. Armoniūtė ir J. Svenkuniūtė.

Moterys sykiu su L. D. L. D. 194 kp. rengė apvaikščiojimą Gegužinės.

Neseniai čia buvo atšalęs oras ir pasnigo, kas padarė nemažai blėdies pražydusiems medeliams.

Darbų čionai kitokių nėra, kaip tik anglių kasyklos. Moterims yra šilkų dirbtuvė, bet darbininkės labai išnaudojamos. Paprasta darbininkė uždirba \$7 į savaitę, o patyrusios uždirba iki \$15. Darbo sąlygos prastos. Unijos nėra ir pareikalauti geresnių darbo sąlygų ir didesnės mokesties darbininkės nedrįsta.

Vaikinų Mylinti.

GREAT NECK, N. Y.

Šių metų sausio mėnesyje, per pasidarbavimą d. J. Klastauskienės ir pritarimą kitų draugių, čia tapo atgaivinta L. M. P. S. 64 kp. iš 12 narių. Dabar kuopa turi 14 narių.

Nors kuopa susideda vien iš paprastų darbininkių moterų (inteligentių nei "mokslinių" nėra), bet susirinkimuose dalykus svarsto rimtai ir pavyzdinčiai. Trumpame savo gyvavime jau pasirodė ir su darbais: prisidėjo prie L. M. P. S. I Rajono ir su Rajono pagalba rengė prakalbas. Bet, ant nelaimės, Rajonas kalbėtojo neprisiuntė, nors buvo tikrai prižadėjęs. Gaila, kad L. M. P. S. I Rajono maršruto rengėjos aplenkė jauną kuopelę.

Nepribuvus kalbėtojui, buvo diskusijos temoj "Ar reikalinga darbininkėms organizuotis?" Kadangi publika susirinko ne diskutuoti, bet prakalbos klausyt, tai diskusijose mažai kas ėmė dalyvumą, ypač mažai iš moterų pusės. Užbaigus diskutuoti, buvo leista balsuoti. Nubalsuota,

kad reikalinga moterims organizuotis, nes jos nemažiau yra išnaudojamos už vyrus.

Kuopa gavo blankų rinkimui aukų Ag. ir L. D. G. Fondui. Išrinkta komisija rinkimui aukų. Viena narė jau pridavė blanką su \$5.75, kurie bus pasiūsti į vietą.

17 d. balandžio atsibuvo paprastas kuopos susirinkimas. Prisiminus apie dabartinę vargingą d. J. Perkuno padėtį, kuopa iš izdo paaukavo \$13. Narės aukavo sekamai: K. Juke-liūtė-Naunikienė — \$5.00; J. Klastauskienė, E. Marcinkevičienė, N. Lipskienė, Čekienė, M. Norvaišiūtė ir O. Gaškauskienė — po \$1.00; A. Bėčienė — 65c.; E. Lindienė, E. Gružinskienė ir M. Kupčiunienė — po 50c.; J. Baranauskienė — 45c. Smulkių surinkta 59c. Viso \$27.35.

Tai pagirtinas darbas, kad kuopietės atjaučia savo idejos žmogų, kuris darbuodamasis visuomenės labai neteko spėkų.

22 d. gegužės įvyks koncertas, kurį rengia L. M. P. S. kuopa bendrai su Liet. Darb. Apšv. Rateliu.

Kuopa nutarė laikyti sykį į mėnesį lavinimosi susirinkimus. Pirmiausiai bus studijuojama knygelė "Komunistai — Kas Jie Tokie?"

Šį nutarimą, draugės, turėtume vykinti gyvenime, nes lavinimasis mums labai reikalingas. Tik per apšvietą aiškiai suprasime ir pamatysime mūsų išnaudotojus, priešus, ir galėsime žengti prie pasiliosavimo iš po sunkios kapitalizmo letenos. Prie darbo, draugės! Lai mūsų nutarimas nepalieka vien nutarimu.

O. Gaškauskienė.

ATITAIŠYMAS KLAIDOS.

Korespondencijoj iš So. Bostono, tilpusioj "Moterų Balso" No. 5, įvyko klaida. Ten pasakyta: "Pelno liko \$3.00". Turėjo būti \$30.00. Toliau pasakyta: "Svečiai tam tikslui suaukavo \$8.00". Turėjo būti \$18.00.

PRANEŠIMAS.

Tik ką aplaikėme iš škotijos knygą "Pirm III Komunistų Internacionalo Kongreso." Labai puiki knygelė. Joj pakeliami svarbūs klausimai, kurie bus svarstomi 3-čiam Internacionalo kongrese. Visi, kurie interesuojatės III Intern. veikimu, privalote nusipirkti šią knygelę. Nedaug gavome, tat skubinkitės įsigyti, nes gali pritrūkt.

"Moterų Balso" Adm.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

PROTOKOLAS

L. M. P. S. Pild. Komiteto posėdžio, laikyto 16 d.
Balandžio, 1921, Brooklyn, N. Y.

Posėdyj dalyvavo su sprendžiančiais balsais P. K. narės: A. Jurevičienė, K. Petrikienė ir K. B. Karosienė; su patariančiais balsais — Centro Sekretorė E. Jeskevičiūtė ir Centro Iždininkė M. Undžienė.

1. Skaityta rezignacija "Moterų Balso" redaktorės d. J. B. Šukienės. Rezignacija priimta. Po apkalbėjimui, į laikinės redaktorės vietą likosi išrinkta d. K. Petrikienė.

2. Knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija" klausime nutarta spausdinti viso 7,000 egz.

3. Nutarta nupirkti Administracijai "typewriterį" ir deską del ofiso. Pavesta administratorei.

4. Buvusios administratorės (d. J. B. Šukienės) knygų peržiūrėjimo komisija išdavė raportą. Patvirtino, kad "Moterų Balse" tilpęs raportas (apart keletu smulkių klaidelių, kurios pataisytos) yra teisingas. Raportas priimtas.

Ks. B. Karosienė,

L. M. P. S. Pild. Kom. Sekr.

Sutinku su šiuo protokolu.

B. Bočkietė.

Sutinku.

M. Ramanauskienė.

E. N. Jeskevičiūtė, LMPS. Centro Sekr.

L. M. P. S. PILD. KOMIT. TARIMAS 2, 1921 M. Draugės:—

Jau artinasi 1 d. gegužės. L. M. P. S. visuomet pasistengė išleisti "Moterų Balsą" padidintą. Aš manau, kad ir šiais metais neturėtume atsilikti, bet taip pat pasirupinti išleisti "M. B." didesnį ir puikesnį. Reikia tuojaus pranešti redaktorei, kad žinotų, ar reikės jai daugiau raštų rengti, todėl duokite greitai atsakymą, ar sutinkate didinti.

Ks. B. Karosienė.

Sutinku leisti padidintą "M. B." Nematau, kodėl negalėtume šimet išleisti taip, kaip ir kitais metais.

M. Ramanauskienė.

Sutinku, kad "Moterų Balsas" išeitų gegužio mėnesyj padidintas.

K. Petrikienė.

Sutinku padidinti "Moterų Balso" gegužinį numerį.

A. Jurevičienė.

Sutinku, kad būtų padidintas "Moterų Balsas" šiais metais taip, kaip visuomet budavo. Neturėtume atsilikti ir šiais metais.

B. Bočkietė.

E. N. Jeskevičiūtė, LMPS. Centro Sekr.

LAUKIANT TREČIO SUVAŽIAVIMO.

Du metai su virš praslinko nuo antrojo suvažiavimo. Daug pamokinančių pergyvenome tuo laiku. Tais laikais turėjome draugių, kurios pasitenkindavo tokiais obalsiais ir tokiomis kovomis, kokias vedė tų laikų sufragistės. Tai buvo rezoliucijų gadynė: suvažiuojam, pasikalbam, priimam įvairių rezoliucijų ir važiuojam namon, jausdamos atlikusios milžinišką darbą. Nors ir tada buvo draugių, kurios namdė į gyvenimo įvykius žiūrėti marksistiniu taškaregiu, bet jos buvo dar neužtenkamai tvirtos, net ir mūsų veikimo sąlygos nereikalavo gilesnių, stipresnių pareiškimų.

Šiandien mes matome visai kitokią padėtį mūsų judėjime. Per tuos du metu gyvenimo įvykiai parodė, kad su rezoliucijomis ir su liberališkais frazėmis darbininkai negali išsiliuosuoti iš kapitalistinės priespaudos. Jau tie kovos būdai atgyveno savo laiką ir mes turime išmokti naudoti naujus, atsakantesnius būdus.

Tos draugės, kurios manė, kad ir ant toliaus galima eiti tuo keliu, nerado mūsų tarpe vietos; jos pasitraukė ir nukeliavo prie tų žmonių, kurie vykina socializmą tikrai tuščiais žodžiais, gi darbais bando užstoti kelią žengiantiems prieš išsiliuosavimo darbininkams.

Draugės, matant tas dideles permainas, turime giliai ir ilgai pamąstyti apie savo užduotis ir jas tinkamai atlikti. Rimtai apsvarstykime mūsų organizacijos užduotį ir reikalus, ir jeigu yra kas taisytino, bukime pasirengusios tatau atlikti taip, kad neprasižengtume prieš tarptau-

tinio revoliucinio proletariato uždavinius. Kad reikės keisti tulus mūsų dėsnius, nėra abejonės; gyvenimas bėga šuoliais, ir kad su juo spėti, reikia lygiu greitumu žengti, o tą darydamos, turime atgyvenusius savo laiką kovos budus pakeisti tokiais, kurie atsakys šios dienos reikalavimams.

Norint gerų vaisių, turime prižiūrėti savo augmenis.

Prisirengkime prie šio suvažiavimo tinkamai.

E. N. Jeskevičiūtė.

NAUJOS KUOPOS.

109 kp., Minden, W. Va.; susitvėrė iš 5 narių. Sekretorė — O. Užkuraitienė, Box 135.

110 kp., East St. Louis, Ill.; susitvėrė iš 18 narių. Sekretorė — M. Tenikaitienė, 1319 N. 14th St.

111 kp., Brooklyn, N. Y. (East New Yorke); susitvėrė iš 6 narių. Sekretorė — M. Blažaitienė, 497 Linwood St.

112 kp., Terre Haute, Ind.; susitvėrė iš 11 narių. Sekretorė — A. M. Žurienė, 42 Market St.

Atgijo šios kuopos:

45 kp., Bayonne, N. J.; atgijo iš 7 narių. Sekretorė — P. Čiurlienė, 9 W. 17th St.

58 kp., Brighton Park, Ill. Sekretorė — P. Vilnus, 5253 S. Henneth Ave.

E. N. Jeskevičiūtė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. 3-čio Rajono 8-tos Konferencijos.

L.M.P.S. 3-čio Rajono konferencija įvyko 13 d. kovo, Wicker Park svetainėje, Chicago, Ill.

1. Konferenciją atidarė Rajono organizatorė, d. O. Remeikienė, kaip 11:15 val. ryte.

2. Mandatų peržiūrėjimo komisija išrinkta iš šių ypatų: A. Milerienė, S. Stasiukytė, ir M. Lukauskaitė.

Delegačių pribuvo nuo šių L.M.P.S. kuopų: nuo 96 kp. M. Meravičienė, A. Stasiunienė ir B. Karneskienė, pavėlavo; nuo 92 kp. A. Binkienė, K. Kaupienė, ir E. Gurienė; nuo 58 kp. delegatės neatsilankė. Nuo 47 kp. O. Urbonienė, O. Grininė ir A. Paulukaušienė; nuo 29 kp. M. Lukauskaitė, A. Meilienė, E. Prusienė, K. Pečiukienė, I. Sagadienė, O. Margerienė nepribuvo.

Nuo 9 kp. A. Milerienė, V. Audickienė, S. Stasiukytė, M. Baltušienė, O. Kairienė, M. Šniukienė, E. Povilonienė, O. Šediškienė, O. Vikšrienė, S. Baltrunienė, nepribuvo J. Zalpienė ir J. Baranauskienė. Delegačių dalyvavo 28, ir Rajono valdyba. Viso dalyvavo su sprendžiamais balsais 31 ypatu.

3. Tvarkos vedėja tapo išrinkta d. O. Kairienė.

4. Pakeltas klausimas, kas link LMPS. 25 kp., kuri yra suspenduota, nutarta suteikti patariamą balsą.

5. Išrinkta spaudos ir rezoliucijų komisija iš trijų ypatų.

6. Skaitytas protokolas iš pereinamos konferencijos, ir priimtas vienbalsiai.

7. Įstojo į 3-čią Rajoną 96-ta kuopa.

8. Skaitytas laiškas nuo L.D.L.D. I-mo Apskričio Pild. K-to, kuriame kviečia L.M.P.S. 3 Rajoną bendrai rengti apvaikščiojimą darbininkų šventės Pirmos Gegužės. Laiškas priimtas.

9. Rajono sekretorės raportas priimtas.

10. Rajono išdininkė pranešė, kad sutinka su sekretorės raportu. Išdininkės raportas priimtas.

11. L.M.P.S. 3-čio rajono mokyklos komisijos raportas priimtas.

12. "Moterų Balso" vakaro rengimo komisija pranešė, kad per neveiklumą M. Dundulienės ir O. Margerienės, negalėjo vakarą surengti. Nutarta atsaukti iš komisijos M. Dundulienę ir O. Margerienę. Jų vietoj išrinkta: A. Milerienė ir S. Stasiukytė.

13. Pralabų rengimo komisijos raportas priimtas.

14. Komisija, atgaivinimui LMPS. 58 pranešė, kad minėta kuopa vėl pradėjo veikti savo pradėtąjį darbą.

15. Kadangi M. Dundulienė ir O. Kukutienė yra priešingos darbininkų organizacijoms, tai didžiama balsų nutarta atsaukti jas iš kalinių lankymo komisijos.

16. LMPS. 3-čio Rajono vakaro rengimo komisija pranešė, kad vakaras įvyks Velykų naktį, komisijos raportas priimtas.

17. Kuopos, priklausančios prie LMPS. 3-čio Rajono, raportavo apie visą kuopų veikimą. Raportai priimti.

18. LMPS. 25 kp. paaukojo LMPS. 3-čiam Rajonui "Naujienu" ir "Laisvės" šėrus. Permainyti vardus pavesta rajono valdybai.

19. Didžiama balsų nutarta rengtis prie Pirmosios Gegužės. Darbas pavestas rajono valdybai.

20. Vienbalsiai nutarta, kad iš LMPS. 58 kp. nereikalauti mokesčių į LMPS. 3-čią Raj. per tą laiką, kuomet kp. nieko neveikė.

21. Didžiama balsų nutarta, kad 3-čia Rajonas išneštų viešą papeikimą L.M.P.S. Centro valdybai už neatliktus darbus, kurie jai priklausė atlikti.

22. Įnešimas, kad LMPS. 3-čias Rajonas surengtų ekskursiją; įnešimas 19 balsų prieš 10 likosi atmestas.

23. Įnešimas, kad būtų išnešta rezoliucija Lietuvos Klausime. Ant vietos tapo perskaityta rezoliucija, ir priimta vienbalsiai.

24. Didžiama balsų nutarta paaukoti iš 3-čio Rajono išdo \$25.00 Lietuvos darbininkų gelbėjimo fondui.

25. Vienbalsiai nutarta paaukoti iš 3-čio Rajono išdo \$20.00 del "Vilnius".

26. Vienbalsiai nutarta išrinkti komisiją, del peržiūrėjimo 3-čio Rajono knygų; į komisiją įeina šios draugės: A. Milerienė, A. Meilienė ir S. Stasiukytė.

27. Didžiama balsų nutarta išrinkti biznio komitetą, kuris rūpinsis vien tik rengimu vakarų, išvažiavimų ir kitokių pramogų.

28. Nutarta parašyti "Moterų Balso Red. patarimas, kad vietoj veikalų (kokių veikalų?— Red.), straipsnių apie šliubą ir tam panašių pasakalių (straipsniai nėra pasakaitės.— Red.), būtų talpinami agitatyviški straipsniai. (Jie yra talpinami, jei kas parašo.— Red.)

29. Duota įnešimas, kad 3-čias Rajonas siųstų prelegentą į L.M.P.S. kuopas. Įnešimas atmestas.

30. Vienbalsiai nutarta, kad L.M.P.S. 3-čias Rajonas pasirūpintų pastatyti paminklą ant d. V. Ivanauskiūtės-Andriulienės kapo. Tam darbui išrinkta komisija iš šių ypatų: O. Vikšrienė, A. Remeikienė, ir O. Šimoliuniūtė.

31. Išrinkta darbininkės į 3-čio Rajono vakarą, iš 11 ypatų.

32. Įplaukos nuo pereinamos konferencijos iki šiai buvo:

\$21.51

Seniau išde buvo \$161.19

Viso pasidaro \$182.70

Išlaidų buvo per tą patį laiką: 43.20

Išde lieka nuo perein. konfer. iki šiai 139.50

Šioj konfer. kuopos sumokėjo 6.85

Su pirma d. balandžio išde randasi \$146.35

33. Sekančią konferenciją nutarta sušaukt Englewood, Ill.

34. Konferenciją uždarė kaip 4:30 vakare.

Konferencijos vedėjos:

Pirm. O. Kairienė.

Sekr. O. Šimoliuniūtė.

REZOLIUCIJA LIETUVOS KLAUSIME.

Priimta L.M.P.S. 3-čio Rajono 8-toje konferencijoje, laikytoje 13 d. kovo, 1921 m., Chicago, Ill.

Kadangi dabartinė Lietuvos valdžia padarė ablavą ant Lietuvos darbininkų Profesinių Sąjungų, sukimšo jų vadus į kalėjimus. Tokis elgimasis Lietuvos valdžios daro nuoskaudą darbininkų klasei ir suardo jų šeimynas;

Kadangi Lietuvos valdžia varžo laisvės ir spaudos žodį, uždarė unijistų Prof. Sąjungų laikraščius. Persekioja susirinkimus. Neleidžia viešai gyvuoti Lietuvos darbininkų politinėms partijoms.

Todel mes pasibriežėm vesti griežtą kovą prieš visokias misijas, atvykusias iš Lietuvos ir čia esančias įstaigas rinkimui aukų del parėmimo Lietuvos dabartinės tironiškos valdžios.

Mes užgiriamo Profesinių Sąjungų užimtąją poziciją politikos klausime Lietuvoje ir prižadame jas remti visais galimais būdais. Rinksim aukas Lietuvos darbininkų spaudai ir politiškiems kankiniams.

Rezoliucijos Komisija:

O. Vikšrienė,

S. Stasiukytė,

M. Lukauskaitė.

L. M. P. S. V RAJONO VEIKIMAS 1920 M. Rajonas turėjo dvi konferencijas.

Surengė 1 prakalbų maršrutą, 1 pikniką, 1 rankų darbų parodą.

Pardavė literatūros už \$16.05.

Rajonas turi 6 kuopas.

Sekanti Rajono konferencija įvyks 26 d. birželio, 532 Franklin St., Philadelphia, Pa. Visos kuopos išrinkite ir atsiųskite konferencijon savo delegatus.

E. Mulokiūtė,

Rajono Organizatorė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. VI Rajono konferencijos, įvykusios
13 d. Kovo, 1921, 113 W. Wyoming St.,
Hazelton, Pa.

Konferenciją atidarė Rajono organizatorė d.
M. J. Ramanauskienė 1:30 val. po pietų.

Mandatų sutvarkymo komisijon paskirta dd.
U. Bagdonienė ir S. Mardosienė.

Delegatės pribuvo nuo šių kuopų:

Nuo 33 kp., Mahanoy City: O. Jeskevičienė
(Vaišnorienė nepribuvo);

Nuo 36 kp., Minersville, Pa.: M. Zeikuvienė,
M. Bitkauskienė ir M. Šilkaitienė;

Nuo 62 kp., Shenandoah, Pa.: M. Bylienė ir
M. Česniutė;

Nuo 77 kp., Frackville, Pa.: M. Bačvinkienė
ir S. Mardosienė;

Nuo 14 kp., Hazelton, Pa.: M. Stasiulevičienė
ir M. Škerkulienė.

Viso pribuvo 10 delegačių ir 5 Rajono valdybos narės.

Konferencijos pirmininke išrinkta d. M. J. Ramanauskienė, pagalbininke — d. O. Jeskevičienė, sekretore — d. S. Mardosienė, pagalbininke — V. Samuolienė.

Skaitytas ir su mažu pataisymu priimtas pereinamas konferencijos protokolas.

Suteikta patariantis balsas ne delegatėms.

Rajono valdybos raportai. Organizatorės, finansų sekretorės, išdininkės ir knygės raportai priimti.

Nutarta surengti išvažiavimą į Lakeside Park. Surengimui išrinkta komisija iš dviejų draugių: M. Bylienės ir M. Česniutės. Jiedvi turės sužinoti nuo parko prižiūrėtojo, ant kurios dienos bus galima gauti parką.

Nutarta, kad išvažiavimas būtų su programu. Delegatės parvažiavę iš konferencijos praneš draugėms, kad stengtųsi ką nors išmokti ir kad praneštų organizatorei d. M. J. Ramanauskienėi, ką mokinasi, kad tų pačių dalykų nesimokintų kelios ypatos.

Nutarta, kad L. M. P. S. VI Rajonas surengtų prakalbų maršrutą. Pavesta organizatorei susižinoti su kalbėtojais.

Nutarta, kad "Moterų Balse" būtų talpinama visų kuopų veikimo raportai.

Nutarta, kad L. M. P. S. VI Rajonas užsiprenumeruotų už \$20.00 knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija". Knygos išleidimui paaukuota \$15.00.

Drg. U. Bagdonienė, kaipo L. M. P. S. VI Rajono susinešimų raštininkė, atsisakė nuo savo pareigų ir atsisveikino su draugėmis; ji išvažiuoja Lietuvon. Jos vieton išrinkta d. M. Bitkauskienė.

Baigiant konferencija, pirmininkė paaiškino reikalingumą aukų Lietuvos darbininkų agitacijai. Surinkta \$15.00, kurie pavesta d. M. J. Ramanauskienėi pasiūsti kur reikia.

Aukavo: O. Jeskevičienė — \$2.00; M. Škerkulienė, E. Žemaitienė, M. Merkevičienė, O. Želmienė, A. Maslauskutė, M. Bitkauskienė, M. J. Ramanauskienė, I. Čiudinienė ir U. Bagdonienė — po \$1.00; M. Stasiulevičienė, M. Bylienė, M. Česniutė, M. Šilkaitienė, M. Žeikuvienė, S. Mardosienė ir M. Batvinskienė — po 50c.; O. Dubosienė ir V. Samuolienė — po 25c. Viso \$15.00.

Nutarta apmokėti Rajono viršininkėms, kelionės lėšas už 1920 metus, padarytas važinėjant į konferencijas.

Nutarta laikyti sekančią konferenciją Coal-dale, Pa.

Konferencija uždaryta 5:30 po pietų.

M. J. Ramanauskienė, Pirmininkė.

S. Mardosienė,

Sekretorė.

L. M. P. S. II RAJONO KUOPŲ DOMAI.

Rajono pusmetinė konferencija įvyks 26 d. birželio, L. Bendrovės Parke, Worcester, Mass. Prasadės 11 val. ryte.

Visos kuopos atsiųskite delegates.

"Moterų Balso" No. 5 L. M. P. S. 30 kp. duoda papeikimą Rajono valdybai už nepakvietimą 30 kp. į buvusią konferenciją gruodžio mėnesį. Čia turiu draugėms pastebėti, kad daugiau kreiptumėte domos į Rajono valdybos pranešimus ir kad pridūotumėte savo komiteto teisingus adresus. Per dienraštį "Laisvę" net du sykiu reikalavau, kad kuopų sekretorės pridūotų savo adresus, bet veltui. Nei nuo vienos nesulaukiau. Kuriuos adresus turiu, tai jau nuo kelių metų ir, galbut, kad nekuriuos ypatos, kurių adresus turiu, jau nėra nei mūsų susivienijimo narėmis. Del to kartais negalima nei laiško parašyti. Pridūokite, draugės, naujus ir teisingus adresus, o tada nei klaidų neįvyks ir nereikės papeikimų rašinėti.

E. H. Lepskaitė,

II Rajono Sekretorė.

42 Vine St., Montello, Mass.

L.M.P.S. 22 KP. 1921 METŲ DARBUOTĖ
TRUMPOJ FORMOJ.

MONTELLO, MASS.— Atlaikyta 11 susirinkimų. Surengta dvejios prakalbos d. Bimbai, ir vienos d. V. Ivanauskiutei; "Moterų Balso" pavienių ekz. išparduota 325, ir gauta 4 nauji skaitytojai del "M. B." Gauta 8 prenumeruotojai del "Atžalų". Sulošta teatras del 30 kp. (Bridgewater), apsimokėdamos iškaščius. Surengta du išvažiavimai; surengta 7 pasilinksminimo vakarai, arba dailės vakarėliai. Aukota sekančiai: Deport. ir Kal. Gelb. Fondui \$46.20 (per 2 kartus); Laisvės Gyn. Fondui \$10.00; Ag. ir L.D.G. Fondui \$5.00; L. T. Namu B-vei \$5.00, kuopos ir šiaip mažiems reikalams išleista \$208.57. Viso išleista \$274.77. 20 d. lapkričio buvo surengtas "Margas Vakaras" del II-ro Rajono, kuriame turėjo dalyvauti visos kuopos, prigulinčios prie II Raj.

Kuopa narių turi 46, šių metų valdyba susideda iš šių narių: Kleof. Sireikienė, org.; Ona J. Turan, prot. sekr. (12 Holbrook Ave.) M. J. Gustaitienė Fin. Sekr.; Ona Dukštaitė, izd. ir Ona Pisčiukaitė, knygė. Visos yra darbščios ir energingos narės.

Ona Turan,
22 Kuopos Prot. Sekr.

IŠ L.M.P.S. 9-tos KUOPOS 1920 METŲ
VEIKIMO.

Per metus laiko prie kuopos prisirašė 17 naujų narių, dabar kuopa narių turi virš 60. Prakalbų surengė per metus 5; "Mot. Balso" išplatinta 1240 ekzemplierių.

Bizniškus vakarus ir teatrus surengė 7, kurie pelno davė \$281.89.

Aukota įvairiems darbinikiškiems reikalams sekančiai:

1. Pol. Kalinių Fondui	\$50.00
2. Deport. šeimynų gelb.	\$25.00
3. "Vilnei" pusė pelno nuo pikn.	28.08
4. Agitacijai surinkta	23.40
5. "M. Bals." pusė pelno nuo vak.	29.46
6. "M. B." prakalbose surinkta	13.90
7. Liet. pol. k. pusė peln. nuo vak.	29.40
8. Pol. Kal. F. surinkta ant blankų	10.50
9. Nuo prakalbų lėšų liko tam pačiam tikslui	3.90
10. Stilsonienės kelionei	10.00

Viso išaukota \$223.64

Nuo surengto bazaro kuopai liko neišparduotų rankdarbių vertės \$85.50.

Knygų parduota už \$7.50

Išplatinta 3,000 lapelių "Kodel mes miriame savo mirtinus priešus?"

Įdomu pažymėti, kad narės, kurios prisirašė praeitais metais, nepaisant kur jos buvo prikalbintos prakalbose ar parengimuose, visos stovi už kuopos nusistatytą kairiąją poziciją.

Manau, daugeliui, o ypatingai chicagiečiams yra žinoma, kad per paskutinius du metus kuopa pergyveno neatlaidžią kovą su menševikėms, kurios dėjo pastangas, kad kuopa liktų socialburžujų įrankiu. Bet dalykai ėjo kaip tik priešingon pusėn, ir keliolika menševikių pačios prasišalino iš kuopos. Nors žinoma gaila jų kaipo narių, bet reikia neužmiršti, kad sykiu su jomis prasišalino ir ta betvarkė, kurią jos susirinkime sukeldavo, kad paskui gavus progą šmeižti kuopą per savo geltonlapius. Nekartą jos rašė, kad kuopa jau baigia griuti.

Šiandien mūsų devintoji kuopa liuosą nuo darbininkų klasės reikalų išdavikių, išskiriant dvi abejotinas nares, kurios kuopoj nelošia jokios rolės, stovėdamos nuošaliai. Susirinkimuose matosi rimtumas ir tvarka. Visa energija pašvenčiama labui L.M.P.S. organizacijos ir veikimui už pasiliosavimą darbininkų klasės iš alginės vergijos.

Mano troškimai jums, draugės, ir kuopai, kuri eina ranka rankon su kovojančiais mūsų klesos draugais, gelbėdama jiems sunkioj kovos valandoj, kaip pinigiskai, taip ir morališkai, kad ant toliaus su dar didesniu pasišventimu varyti mūsų pradėtąjį darbą tolyn. Kad ateinančiais metais galėtume džiaugtis didesniais savo nuveiktais darbais.

Stikliūtė-V—nė.

L.M.P.S. 18 KP. VALDYBA 1921 METAMS:

Org. O. Giraitienė, 49 Liberty St.; nutarimų rašt. V. E. Bagdonienė, 459 Zion St.; turtų rašt. A. Kundrišiunienė, 236 Park Terr.; Izdininkė O. Baltuškiūtė, 77 Hamilton St.; knygė O. Rudzinskienė.

Draugiškai,

V. E. Bagdon,

LMPS. 18 Kp. Sekr.

L. M. P. S. FINANSINIS RAPORTAS
UŽ BALANDŽIO MĖN., 1921.

Kp. No.	Miestas.	Suma.			
87,	Clinton, Ind.	\$5.75	16,	Springfield, Ill.	.36
42,	New Haven, Conn.	2.95	16,	Springfield, Ill.	2.80
23,	Binghamton, N. Y.	1.80	60,	Pittsburgh, Pa.	1.35
48,	Wilkes Barre, Pa.	3.00	74,	Hazleton, Pa.	1.20
22,	Montello, Mass.	15.00	107,	Bulpit, Ill.	1.80
19,	Donora, Pa.	34.54	96,	Chicago, Ill.	4.80
	(Kuopa likviduota. Išdo \$18.54 au- kuota Agitac. Fondui — \$16.00.)		36,	Minersville, Pa.	10.20
110,	E. St. Louis, Ill.	2.95	13,	So. Boston, Mass.	3.90
33,	Mahanoy City, Pa.	4.00	41,	Akron, O.	.90
83,	New Britain, Conn.	1.26	55,	Haverhill, Mass.	4.90
42,	New Haven, Conn.	1.80	66,	Los Angeles, Cal.	1.80
112,	Terre Haute, Ind.	2.20	22,	Haverhill, Mass.	2.90
30,	Bridgewater, Mass.	3.30	108,	W. Frankfort, Ill.	5.90
1,	Brooklyn, N. Y.	27.55	100,	Hudson, Mass.	1.35
Pav.,	Karaliutė Ona	2.40	34,	Fitchburg, Mass.	3.25
61,	Lowell, Mass.	3.10	62,	Shenandoah, Pa.	4.05
18,	Hartford, Conn.	4.20	46,	Philadelphia, Pa.	6.10
109,	Minden, W. Va.	2.00	36,	Minersville, Pa. (už sugryž. čekius)	23.30
38,	Paterson, N. J.	3.00	104,	Muskegon, Mich.	1.05
93,	Brooklyn, N. Y.	2.20	51,	Collinsville, Ill.	8.00
85,	Nashua, N. H.	2.55	71,	Benld, Ill.	3.75
101,	Coaldale, Pa.	4.05	45,	Bayonne, N. J.	3.75
26,	Rochester, N. Y.	7.45	12,	Waterbury, Conn.	2.85
99,	Moundville, W. Va. (likvid. kp. išdas)	30.00	11,	Philadelphia, Pa.	15.07
58,	Brighton Park, Ill.	2.00	106,	Johnston City, Ill.	8.25
95,	Wilsonville, Ill.	1.90	54,	Scranton, Pa.	6.45
10,	Newark, N. J.	14.20	4,	Elizabeth, N. J.	1.95
111,	Brooklyn, N. Y.	3.30	9,	Chicago, Ill.	3.95
5,	Rockford, Ill.	3.40	23,	Binghamton, N. Y.	3.45
70,	Racine, Wis.	6.85	98,	Amsterdam, N. Y.	1.80
57,	Carnegie, Pa.	3.00	103,	Moline, Ill.	1.85
24,	Cleveland, O.	8.10	37,	Grand Rapids, Mich.	1.95
12,	Waterbury, Conn.	.75	2,	Worcester, Mass.	3.40
91,	Maspeth, N. Y.	1.20	88,	Pittston, Pa.	4.20
	Už sugryžusius čekius, J. A. Pilkaus- kas	13.50			
72,	Kenosha, Wis.	3.60		Viso įplaukų	\$429.28
91,	Maspeth, N. Y.	2.70			
86,	Herrin, Ill.	2.70		Išlaidos:	
92,	Chicago, Ill.	5.35		"Laisvei" už 200 referendumo blankų	\$5.75
44,	Norwood, Mass.	6.90		" " " " už 2,000 mokesčių knygių	28.50
8,	Lawrence, Mass.	1.80		E. N. Jeskevičiutei, stamps, files, cards etc.	12.50
1,	Brooklyn, N. Y.	1.95		" " " " knyga, sponge ir tt.	3.75
1,	Brooklyn, N. Y.	11.90		"Moterų Balsui" mokestis už vasarį	141.67
Pav.,	Reklienė E.	11.90		Agit. ir L. D. G. F. (19 kp. auka)	16.00
110,	E. St. Louis, Ill.	1.20		"Moterų Balso" prenumerata, per 45 kp., \$2.00; pav. num., per 11 kp., \$3.37	5.37
		4.15			
				Viso išplaukų	\$213.54
				Sutrinka:	
				Įplaukų	\$429.28

Balansas kovo 31, 1921	751.72
Viso	\$1181.00
Išlaidos	213.54

Ižde balandžio 30, 1921, \$967.46

E. N. Jeskevičiūtė,

L. M. P. S. Fin. Sekretorė.

M. Undžienė,

L. M. P. S. Išdininkė.

"MOTER BALSŲ" KNYGŲ KATALOGAS.

Ką Kiekviena Motina Privalo žinoti.	25c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas.	20c.
Kudikių Priežiūra.	25c.
Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj	15c.
Šeimyna Socialistinėj Darbininkų	
Valstybėj.	10c.
"Moterų Balso" Kompletas 1916—	
1917 Metų	\$2.50
"M. B." Kompletas 1918 Metų	2.50
"Mot. Balso" Kompletas 1919 Metų	2.50
"Moterų Balso Kompletas 1920 M.	2.50

Svetimos Laidos.

Ženyba ir Žmogaus Gyvenimo Siekinys	15c
Kodel Bažnyčia Priešinasi Socializmui	15c
Organizuokitės.	5c.
Moteris Kapitalizmo Gdynėj.	15c.
Moteris ir Socializmas	\$1.00
Tveriamasis Revoliucinis Socializmas.	25c.
Kas Tie Bolševikai?	15c.
Valstybė ir Revoliucija. Apdaryta.	75c.
Anarchizmas ir Socializmas. Apd.	60c.
Mokslinio Socializmo Išsiplėtojimas.	
Apdaryta.	75c.
Iš Komunistų Programos. Apdaryta.	55c.

Ant savo laidos knygų duodame 50 nuoš.,
ant svetimos laidos — 25 nucš.

Skaitlykite ir platinkite šias knygas.

"Moterų Balso" Administracija.

AUKOS "MOTERŲ BALSŲ".

L. M. P. S. 71 kp., per K. Guzevich,	\$5.00
L. M. P. S. 86 kp., per M. Raudonaitienę,	10.00
L. M. P. S. 36 kp., per M. Bitkauskienę,	25.00
L. M. P. S. 110 kp., per B. Šermauskienę,	5.00

Nors tai yra maža šios jaunutės
kuopelės auka, bet drauge rašo, kad
užaugusi ji neužsileis kitoms kolo-

nijoms. Labai puiku. Nepamirški-
te savo prižadų.

L. M. P. S. 66 kp., per M. Elk,	15.00
Nors draugės losangelietės toli nuo musų, bet jos daugiau rupinasi "M. B.", negu musų artimos draugės. Pagirtina.	
L. M. P. S. 54 kp. ir L. D. L. D. 39 kp.,	10.00
Tai yra auka nuo pelno, likusio nuo dėžučių pasilinksminimo, at- siųsta per A. Genienę. Smagu, kad ir L. D. L. D. mūsų nepamiršta.	
L. M. P. S. 103 kp., per A. Zabukienę,	5.00

Viso

\$75.00

Visiems rėmėjams ačiu!

"M. B." Administracija.

L.M.P.S. KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORĖMS.

Kadangi nuo seniai yra užsilikę tulos klai-
dos bei neaiškumai kortose, kur pakvituojama
kiekvienos narės mokestis, todėl aš prašysiu vi-
sų kuopų finansų sekretorių, kad jos surašytų
savo narių vardus antrašus ir iki kada jinai už-
simokėjus ir tuomet aš pagal tuos pranešimus
sutvarkysiu centre narių kortas ir ateityj turė-
sime, centras ir kuopų sekretorės, buti labiau
atsargios siunčiant ir kvituojant mokestis. Lai-
ką tam darbui skiriu nuo 10 d. iki 20 d. birželio.
Jeigu norite turėti gerą tvarką butinai tatai at-
likite paskirtu laiku, ne vėliau.

Nepamirškite pažymėti narių antrašus, tai
bus galima sykiu ir "Moterų Balso" antrašus per-
žiūrėti ir jei bus kas klaidinga, pataisysiu.

Butų labai gerai, kad finansų sekretorės
visuomet rašytų nares ant blankų vienodoj tvar-
koj, t. y., kad kurios narės vardas pirmas, kad
ir butų visuomet pirmas ir taip visos iš eilės
kiekvieną mėnesį vienodai. Tas daug laiko su-
taupyty centrai ir išvengtume klaidų. Dar bu-
tų geriau, kad rašytų alfabetiškai.

E. N. Jeskevičiūtė.

L.M.P.S. Fin. Sekr.

SKAITYKITE IR
PLATINKITE
"MOTERŲ BALSĄ".

893570